

Kvalitetsmeldingen 2022

Videregående opplæring skoleåret 2021/2022

Forord

Kvalitetsmeldingen er et viktig verktøy for å jobbe systematisk med å videreutvikle læringsmiljø og læringsutbytte i skole og på lære plass. Den skal gi folkevalgte en beskrivelse av tilstanden innenfor sektoren, og er et viktig kunnskapsgrunnlag for politiske beslutninger.

Selv om kvalitetsmeldingen i stor grad er orientert mot det som kan måles, sikrer dialogen med medlemmer av opplæringsutvalget, rektorene og tillitsvalgte i forkant av behandlingen at flere aspekter kan belyses. Lærerorganisasjonene er invitert til denne dialogen. I tillegg vil andre kunnskapskilder, som skole- og bedriftsbesøk og behandling av saker gjennom året kunne bidra til å gi et helhetsbilde av videregående opplæring i fylket.

Koronapandemien har preget de tre siste skoleårene. Det bærer gjennomføringstall og sluttertall tydelig preg av. Fylkeskommunene har fått betydelige øremerkede midler for å reparere skadene. I årets melding har vi viet ekstra plass for å beskrive tiltak for å bedre både elevenes læring og trivsel. Seinere meldinger vil vise om vi lykkes.

Vi har også viet ekstra plass for å beskrive resultater for elever på tilrettelagt opplæring, og ikke minst planer for å heve kvaliteten på tilbudet til denne elevgruppen.

Vi som jobber med videregående opplæring, er stolt av årets melding. Vi kjenner oss igjen i analysene, og er klar for å ta fatt på utfordringene.

God lesning.

Eiliv Fougner Janssen

fylkesopplæringssjef

Innhold

Forord	2
1. Mål og strategier for god opplæring	5
Forsvarlig system	5
Statsbudsjettet	5
Fylkeskommunale vedtak	6
Koronaperioden	7
Hvordan måler vi kvalitet?	7
2. Læringsresultater	9
Fullført og bestått etter 5/6 år	9
Skoleårsfullføring	11
Læretid	12
Lærebedrifter	13
Kontrakter	13
Fagprøver	14
Skoleårssluttere	14
Fravær	15
Hevinger	15
Kompetansebevis, Tilrettelagt opplæring (TO)	17
Overganger	20
Karakterresultater	20
Resultat fagprøver	21
Voksenopplæring	22
Tiltak for læringsresultater	23
Glidelåsen	23
U-say	23
Tiltak iverksatt av skolenes oppfølgingsansvarlige	23
Ungt Entreprenørskap (UE)	24
Helhetlig fag- og yrkesopplæring (HFY)	24
Nettskolen	25
Sommerskolen	25
Privatister	25
Forberedende tilbud for minoritetsspråklige	26
UngInvest	26
Styringsdialogen med skolene	26
Rektormøter	27

Dialogsamtalen (tidligere kalt skolebesøk)	27
3. Læringsmiljø	28
Elevundersøkelsen.....	29
Vurdering for læring	29
Lærlingundersøkelsen	30
Mobbetall spesielt	31
Statistikk fra statsforvalteren	32
UngData.....	32
Tiltak for læringsmiljø.....	33
Hybelboere	33
Skoleprogram	33
Skoleresept.....	33
Gruppeveiledning, PPT	34
Kurs i skolemestring	34
Windjammer.....	34
Skolenærværtiltak	34
Autismenettverk.....	34
Prosjekt gjennomføring (økt sosialrådgiver ressurs).....	35
Laget rundt lærlingen	35
OT	35
4. Veien videre.....	37
Kvalitetsutvikling	37
Fagfornyelsen	37
Lærerkompetanse	38
Skolebasert etterutdanning.....	38
Videreutdanning.....	38
Formell kvalifisering	39
Satsing på inkludering og tilpasset opplæring	39
Fullføringsreformen.....	40
Vedlegg.....	41
Inntakskarakter pr skole.....	41
Skoleårsfullføring.....	41
Elevundersøkelsen 2021/22	42
Grunnskolepoeng	43
Gjennomføring etter 5/6 år pr kommune	44

1. Mål og strategier for god opplæring

Kvalitetsmeldingen 2022 presenterer status på sentrale områder innen videregående opplæring i Rogaland skoleåret 2021/2022. Den er Rogaland fylkeskommunes svar på lovkravet om å utarbeide en årlig rapport om tilstanden i videregående opplæring.

Forsvarlig system

I opplæringsloven pålegges skoleeier å ha et forsvarlig system for å følge opp kvaliteten i opplæringen:

§ 13-3e: Plikt for kommunen og fylkeskommunen til å arbeide med kvalitetsutvikling

Kommunen og fylkeskommunen skal ha eit forsvarleg system for å følgje opp resultatane frå nasjonale kvalitetsvurderingar som departementet gjennomfører med heimel i § 14-4. Som ein del av oppfølgingsansvaret, skal det utarbeidast ein årleg rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa, knytt til læringsresultat, fråfall og læringsmiljø. Den årlege rapporten skal drøftast av kommunestyret og fylkestinget.

Kvalitetsmeldingen er fylkeskommunens rapport om tilstanden i den videregående opplæringen. I tillegg gjør skolene egne vurderinger der elever og ansatte er involvert.

Statsbudsjettet

Regjeringen setter hvert år mål for opplæringen. Det skjer i statsbudsjettet. For 2022 ble følgende mål satt:

Visjon	Kunnskap og kompetanse for eit berekraftig Noreg	
Overordna	Alle deltek i arbeids- og samfunnsliv	
	Alle har den kompetansen som dei og samfunnet treng	
	Samfunnet har tilgang til oppdatert kunnskap av høg kvalitet	
Mål for politikkområda	Alle har god tilgang til relevante tilbud av høg kvalitet	Barn og unge som har behov for det, får hjelp tidleg slik at alle får utvikla potensialet sitt
	Fleire er i arbeid og deltek i samfunnslivet	Fleire lærer heile livet slik at dei kan stå lenger i arbeid
	Alle lykkast i opplæringa og utdanninga	Alle har eit godt og inkluderande leike- og læringsmiljø
	Dei tilsette i kunnskapssektoren har høg kompetanse	Fleire har relevant digital kompetanse
	Fleire framifrå utdannings- og forskingsmiljø	Utdanninga og forskinga er drivkraft for innovasjon og grønt skifte

Fig 1: Mål for Kunnskapsdepartementet for budsjettåret 2022. Kilde Prop 1s (2021-2022)

I budsjettekosten konkretiseres noen av målene:

- *Målet om at 90 prosent av elevane fullfører vidaregåande opplæring innan 2030.*
- *Høg fullføring i vidaregåande aukar sysselsetjinga*
- *Fleire utan lovfesta rett til opplæringa skal kunne fullføre vidaregåande opplæring*
- *Meir fleksible og tilpassa opplæringsløp i vidaregåande opplæring*
- *Gi personar som allereie har studie- eller yrkeskompetanse, tilbod om å ta eit fagbrev*
- *Innføre ein rett til yrkesfagleg rekvalifisering frå 2023, i samband med ny opplæringslov (nå varslet i 2024)*
- *Dei som ikkje får læreplass, skal få eit betre tilbod om å fullføre med fag- eller sveinebrev enn i dag*
- *Fagbrev på jobb, blir òg vidareført*

I revidert budsjett tilføyde ny regjering (Støre):

- *I samarbeid med fylkeskommunene og arbeidslivet, legge til rette for at flere får læreplass*
- *Fylkeskommunene skal særlig prioritere å få elever i Vg3 fagopplæring i skole tidlig ut til relevante praksisplasser, med mål om fast læreplass*

Fylkeskommunale vedtak

Skoleåret 2021/2022 var det første året med nye satsingsområder, vedtatt av fylkestinget i april 2021.¹ [Felles satsingsområder for videregående opplæring 2021-2025](#) skal gi retning for all videregående opplæring i fylket og motivere til å skape enda bedre resultater i fellesskap. Satsingsområdene tar utgangspunkt i nasjonale mål for videregående opplæring om at flest mulig elever og lærlinger skal fullføre og bestå. De er tett knyttet til fagfornyelsen og skal bidra til å følge opp de nasjonale føringene og forsterke arbeidet der utfordringene er størst:

- Fremme et godt læringsmiljø
- Vektlegge en aktiv elev- og lærlingerolle
- Kvalifisere til arbeid og studier
- Utvikle profesjonsfelleskap

De nye satsingsområdene er enda tydeligere på hva som kjennetegner god praksis og hva vi skal prioritere. I behandlingen av Kvalitetsmelding 2021 vedtok fylkestinget at det det kommende året skal legges særlig vekt på følgende:

- Ha særlig oppmerksomhet på felles tiltak som bidrar til god psykisk helse og livsmestring hos alle elever og lærlinger
- Sikre at alle lærlinger har god oppfølging og får halvårsvurdering

¹ [FT-sak 29/2021 Felles satsingsområder for videregående opplæring 2021-2025](#) og [protokoll](#)

- Fortsette arbeidet med å finne gode løsninger for elever og lærlinger som ikke fullfører videregående opplæring, i samarbeid med oppfølgingstjenesten, kommunene, NAV og andre
- Bruke erfaringene med digitale møteplasser til å videreutvikle styringsdialogen med skolene

I tillegg vedtok fylkestinget i 2015 Nullvisjonen mot frafall: Ingen skal falle ut av videregående skole i Rogaland.

Gjennom denne kvalitetsmeldingen vil vi peke på hvordan vi har fulgt opp nasjonale og fylkeskommunale vedtak.

Koronaperioden

To skoleår preget av korona tok slutt i mars 2022. Skolene var på grønt tiltaksnivå fram til sommeren. Skoleåret som helhet ble likevel preget av strenge tiltak:

- Betydelige restriksjoner på skolene og i lærebedriftene (rødt, gult og grønt tiltaksnivå)
- I perioder stort fravær både blant elever og ansatte
- Fraværsgrensa midlertidig opphevet hele skoleåret. Derfor rapporteres det ikke på fraværsgrensa i årets melding
- Avlyst eksamen

I desember 2021 ble den såkalte koronaavtalen inngått. Denne sikret bedre tilgang til vikarer ved koronarelatert sykefravær i en periode sist skoleår.

Hvordan måler vi kvalitet?

Det er mange målsettinger for god kvalitet i opplæringen, både nasjonalt og lokalt. Hvordan kan vi vite om vi nærmer oss målene?

I kvalitetsmeldingen er denne vurderingen samlet i to hovedkapitler:

Læringsresultater (kap 2) og Læringsmiljø (kap 3). Her gjennomgås resultater på både nasjonale mål, lokale mål, og vedtak satt av fylkestinget i forrige års kvalitetsmelding. Meldingen blir dermed svar på den lovpålagte tilstandsrapporteringen, men langt utover det en rapportering på kvaliteten i videregående opplæring i fylket.

Når vi skal bruke resultater for å utforske egen praksis og forbedre denne, er det i hovedsak to sammenlikninger som er relevante. Sammenlikning med andre fylker (nasjonale tall) og sammenlikning med seg selv (egne resultater over år). På grunn av omlegging av portalene vi bruker, vil sammenlikning med nasjonale tall ikke være mulig i flere av analysene i år.

Fylkeskommunene jobber sammen om å opprette et eget analyseverktøy gjennom det fylkeskommunale samarbeidet Vigo. Verktøyet heter Qlik sense. I år hentes statistikk og rapportering ved bruk av dette verktøyet sammen med Udirs portaler.

Qlik sense er på langt nær ferdig utviklet, og dermed mangler som nevnt i noen av analysene sammenlikning med landsgjennomsnittet. Denne muligheten skal være på plass i god tid til neste års kvalitetsmelding.

Hvert kapittel innledes med tilgjengelig statistikk og analyser. Deretter beskrives tiltak for å fremme god læring og et godt skolemiljø.

Skolen har både et utdanningsoppdrag og et danningsoppdrag. Disse henger sammen og er gjensidig avhengig av hverandre. Elevene skal bli møtt med tillit, respekt og krav, og de skal få utfordringer som fremmer dannelse og lærelyst. Et raust og støttende læringsmiljø er grunnlaget for en positiv kultur der elevene oppmuntres og stimuleres til faglig og sosial utvikling. Dermed henger kapittel 2 og 3 nøye sammen, og tiltakene må ses i sammenheng.

I kapittel 4 retter vi blikket framover, og beskriver de forventninger og utfordringer som kommer og hvordan skolene kan utvikles for bedre læring og økt trivsel både for elever og ansatte.

2. Læringsresultater

De nye satsingsområdene har som overordnet mål at flest mulig skal fullføre og bestå. I tillegg peker satsingsområdene på at opplæringen skal være tilrettelagt og relevant slik at den enkelte elev og lærling blir godt kvalifisert og forberedt til studier og yrkesliv.

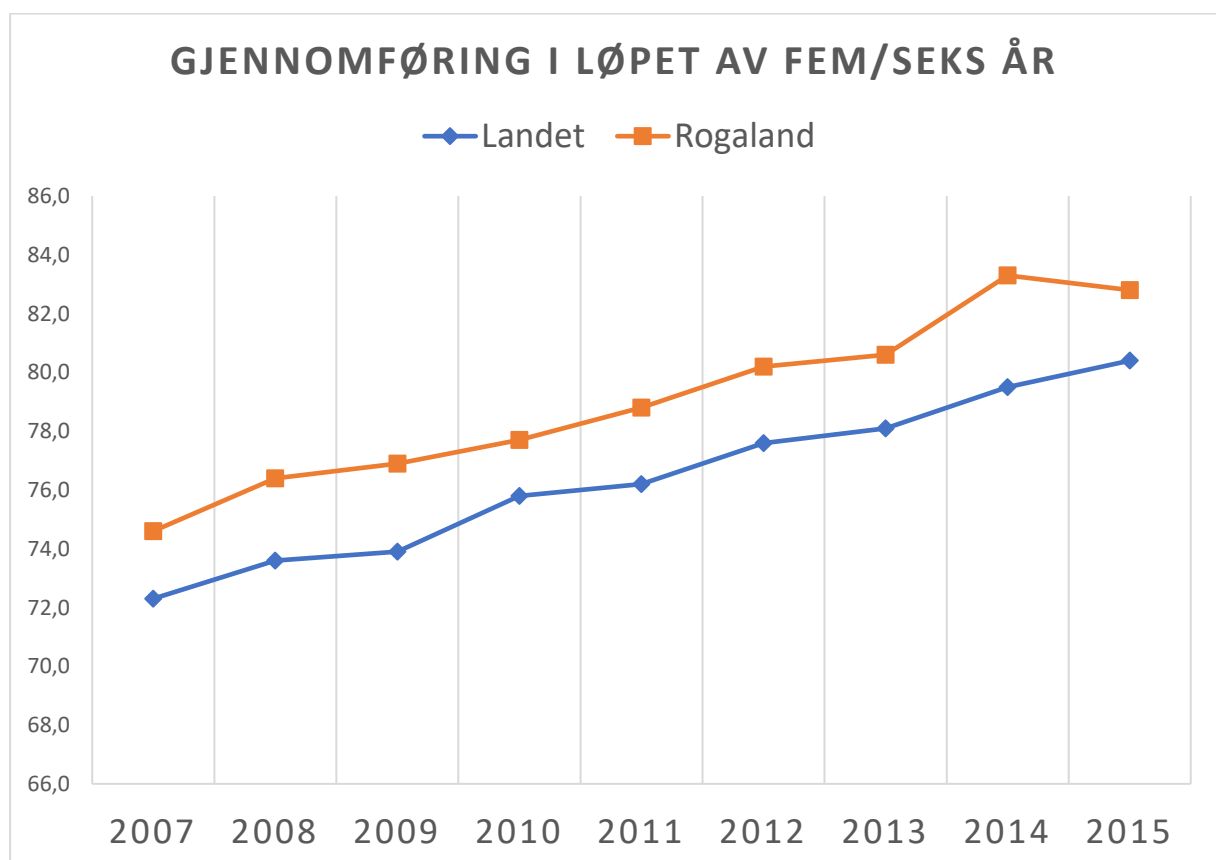
Fullføring og kvalifisering er både et nasjonalt mål og et lokalt mål. Målet for videregående opplæring er:

- Studiekompetanse
- Yrkeskompetanse
- Kompetansebevis som bekreftelse på oppnådde mål for opplæringen.

Elever på tilrettelagt opplæring får satt mål for opplæringen i sakkyndig vurdering fra PPT og i individuell opplæringsplan (IOP) som skolen utarbeider. Når de har oppnådd målene sine, dokumenteres det i et kompetansebevis.

I dette kapittelet omtales oppnådde resultater for sist skoleår, både i form av fullført og bestått og karakterer.

Fullført og bestått etter 5/6 år

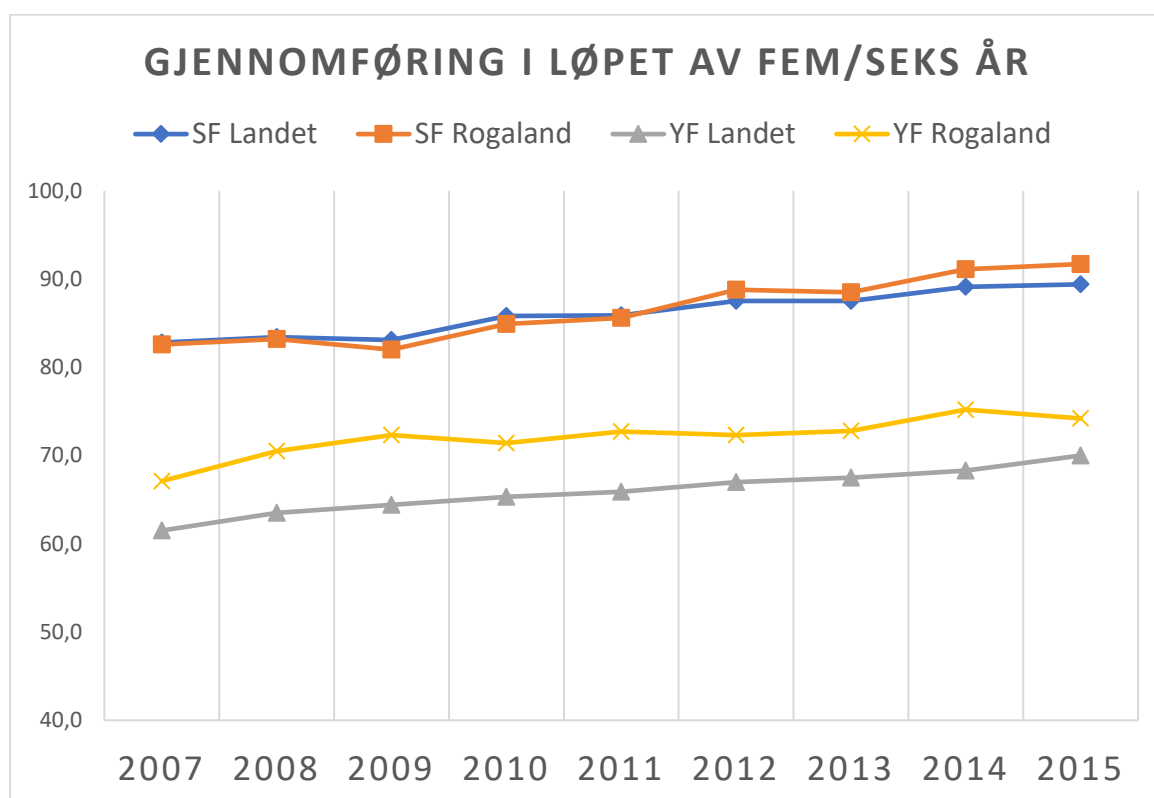
Figur 2. Andelen elever som har gjennomført og bestått videregående opplæring med fagbrev eller

studiekompetanse i løpet av fem/seks år. 2007- til 2015-kullet for Rogaland og landet. Kilde: SSB
Merk at grafen ikke starter på null. Kilde: Qlik sense

Måling av fullført og bestått etter 5 år har vært det viktigste nasjonale måltallet på om vi lykkes med videregående opplæring. Stortinget har satt som mål at 90% av elevene skal fullføre og bestå med yrkeskompetanse eller studiekompetanse. I 2020 ble målepunktet endret til to år etter normal studietid, 5 år på studieforberedende og 6 år på yrkesfag. I figur 2 vises gjennomføring i løpet av fem/seks år.

Både nasjonalt og i Rogaland har gjennomføringen økt hvert år de siste årene. I Rogaland sank andelen fra 83,3% for 2014 kullet til 82,8% for 2015 kullet. Forklaringen på dette er nok at gjennomføring for 2014 kullet var uvanlig høy. Ser vi på trenden over flere år er den økende også for Rogaland, og 2015 kullet føyer seg inn i en jevn økning. Det som kan se ut som en nedgang for 2015 kullet heller er en tilbakevending til høy og jevnt stigende trend.

Udirs pressemelding om gjennomføring: [Gjennomføring av videregående opplæring \(udir.no\)](https://udir.no/nyheter/2015/09/2015-2016-utdanningsskillet-og-2015-2016-utdanningsskillet-og-2015-2016-utdanningsskillet)

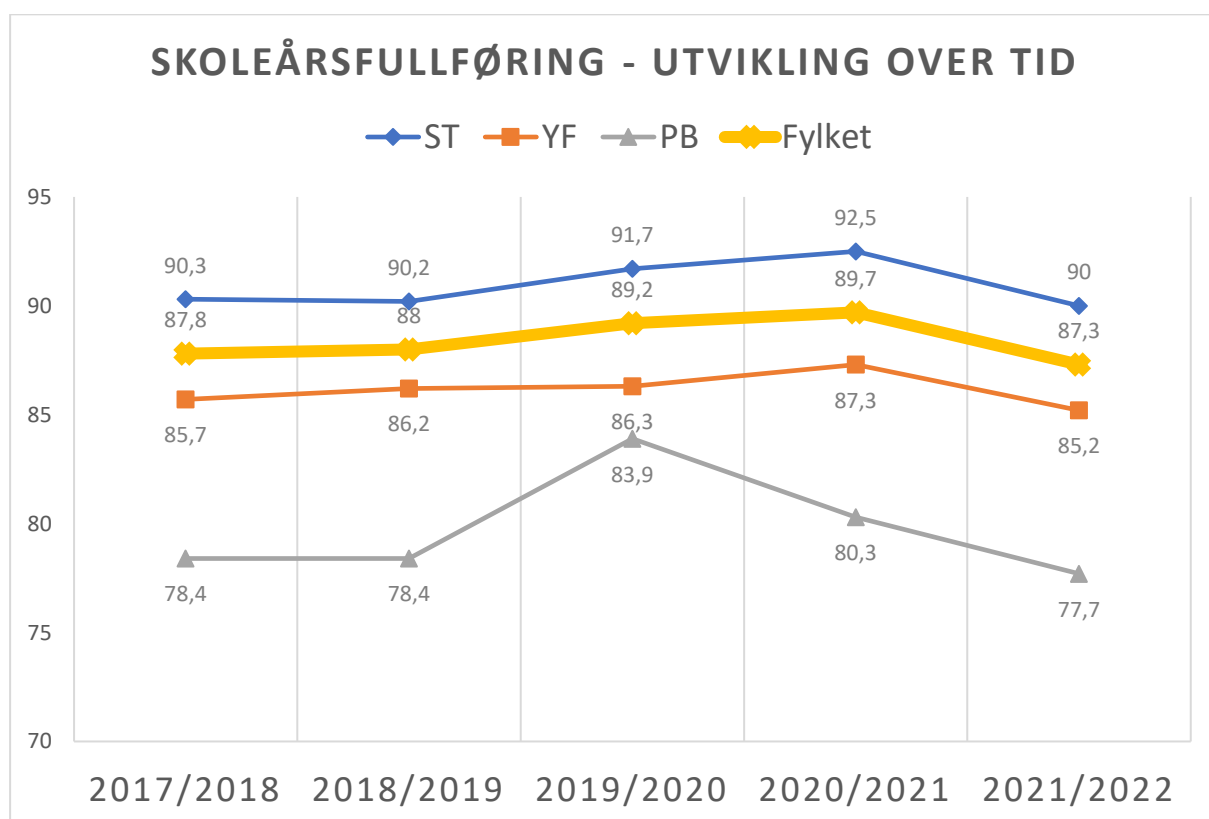
Figur 3. Andelen elever som har gjennomført og bestått videregående opplæring med fagbrev eller studiekompetanse i løpet av fem/seks år. 2007- til 2015-kullet for Rogaland (skolefylke) og landet etter todelt utdanningsprogram (SF=studieforberedende, YF= yrkesfag). Merk at grafen ikke starter på null. Kilde: Qlik sense

I fig 3 går vi nærmere inn i egne tall, og deler på studieforberedende og yrkesfaglige utdanningsprogram. Rogaland har alltid hatt betydelig høyere skoleårsfullføring på yrkesfag enn resten av landet. Det har vi fortsatt, men nedgangen her er forklaringen på 2015 kullets nedgang er å finne. Studieforberedende har ligget omtrent på

landssnittet, og har for de tre siste kulla vist noe høyere gjennomføring enn for hele landet.

Andelen grunnkompetanseelever som går på yrkesfag har økt de siste åra. Ved denne måten å telle gjennomføring på, er denne elevgruppen ikke med i andelen bestått, men de er med i nevneren som brukes for å beregne beståttprosenten. En økende andel elever på grunnkompetanse går på yrkesfaglige program. Dette kan være en del av forklaringen på at gjennomføring på yrkesfag går litt ned for 2015-kullet.

Skoleårsfullføring

Figur 4: Andel elever som har fullført og bestått skoleårene 2017/2018 -til 2021/2022 etter utdanningstype og fylket totalt. Alle trinn. Kilde: Qlik sense Merk at grafen ikke starter på null.

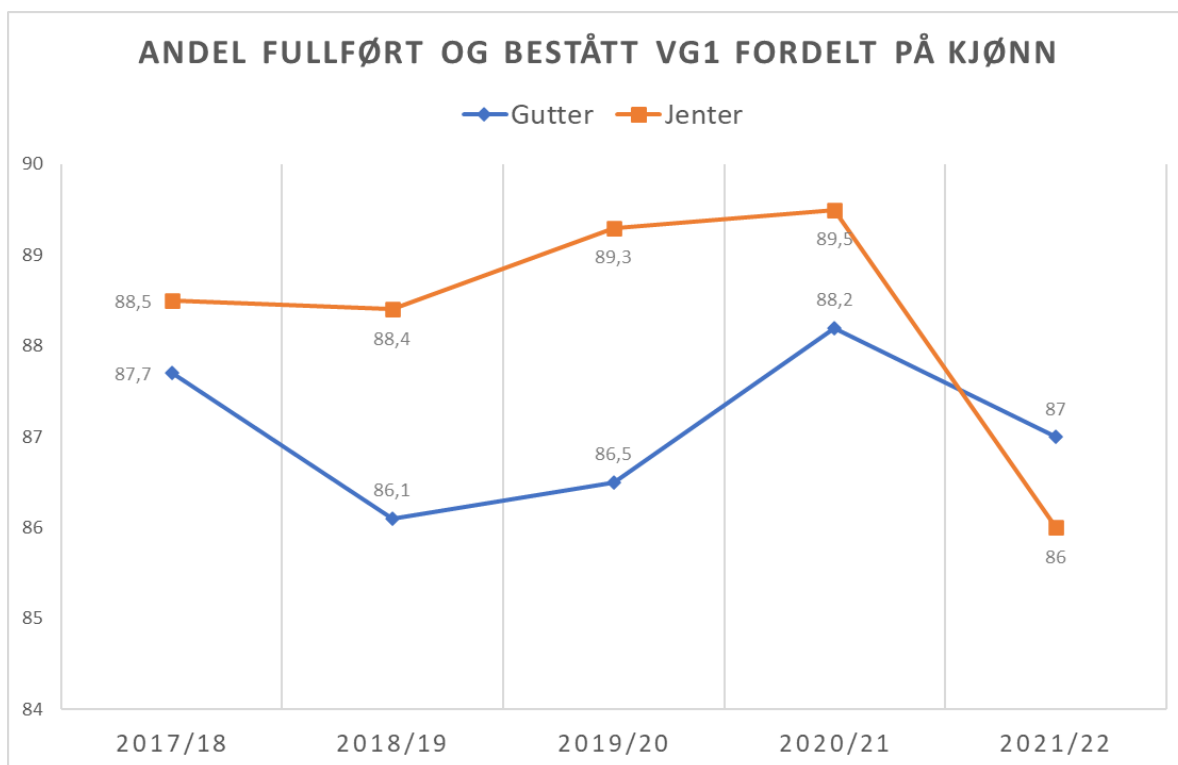
Andelen elever som fullfører og består ett skoleår er et mer konkret mål på om vi lykkes, nå gjelder det siste skoleåret. Fullføringen har hatt en fin stigning de siste åra. Men skoleåret 2021/22 er det generell nedgang både på yrkesfag og studieforberevende program. Figuren viser fullføringen på alle trinn for alle elever.

Nedgangen i gjennomføring på fylkesnivå kan skyldes flere forhold. Nok ett år med inngripende tiltak for å håndtere koronasituasjonen er viktigste årsak. Selv om skolene gikk over på grønt tiltaksnivå i april, var det i store deler av skoleåret vanskelig å motivere elevene for hjemmeskole og digital vurdering.

Skoleårsfullføring på påbygg til generell studiekompetanse er tilbake på 2017-19 nivå. Påbygg består både av elever som tar påbygg som alternativ til læretid (påbygg 3) og elever med fagbrev som ønsker å oppnå studiekompetanse (påbygg 4).

Sammenlignet med elevtallene på yrkesfag og studieforbereende, er antallet elever som tar påbygg lavt. Det betyr at gjennomføringen innenfor påbygg i svært liten grad påvirker fylkesgjennomsnittet.

Vi har ikke nasjonale tall for skoleårsfullføring å sammenlikne med. Men i dialog med flere andre fylkeskommuner kommer det fram samme tendens som i Rogaland.

Figur 5: skoleårsfullføring for gutter og jenter på Vg1. Kilde: Qlik sense Merk at grafen ikke starter på null.

Figur 5 viser at jenter på Vg1 har markant større nedgang i skoleårsfullføring enn gutter. Reduksjonen er størst blant jenter på yrkesfag (ikke vist i figuren), men den har også vært stor blant jenter på studieforbereende. Vi ser at gjennomføringen på Vg1 forrige år var høyere blant gutter enn blant jenter for første gang på de årene vi har tall for, til tross for at jenter i gjennomsnitt har betydelig høyere inntakskarakter enn gutter. Vi vet ikke årsaken til at jentene gjorde det så mye dårligere forrige skoleår, men dette er jenter som hadde sitt siste år i ungdomsskolen under pandemien, og noen kan ha hatt større problemer i overgangen til videregående skole enn guttene. Også her viser tall fra andre fylker samme tendens.

Læretid

Telldato for lærlinger er 1.10. De nyest tilgjengelige tabellene er derfor fra skoleåret 2010/11.

Lærebedrifter

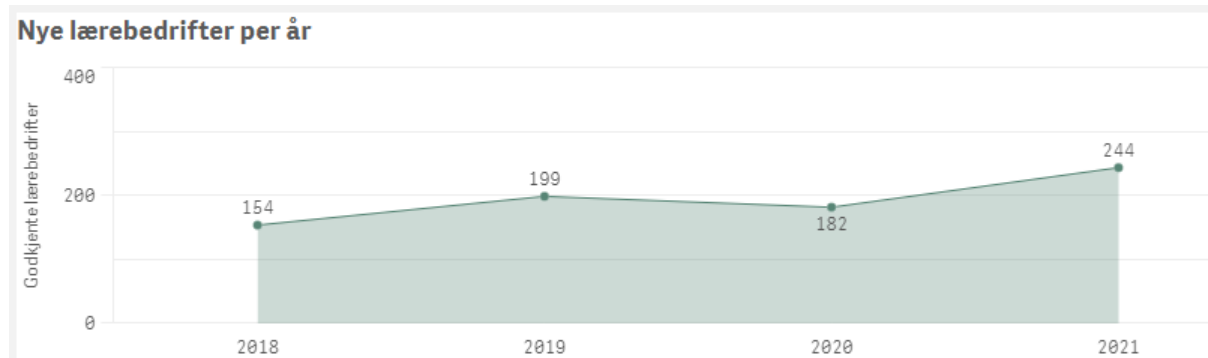

Fig 6: Nye lærebedrifter pr år i perioden 2018-2021. Kilde: VigoOpplæring/QlikSense

Som vist over, er det en positiv utvikling i antall nye godkjente lærebedrifter. Med en økning i antall lærekontrakter, nye lærefag og læreplaner og flere veier til fagbrev er dette en naturlig utvikling. Vi antar at kvalifiseringstiltak for voksne sammen med et endret regelverk hos NAV der voksne ikke mister dagpenger når de er under utdanning, er viktige faktorer. Et velfungerende næringsliv med en fortsatt sterk kultur for å ta inn lærlinger i Rogaland, er også en del av forklaringen.

Kontrakter

Nye kontrakter per år

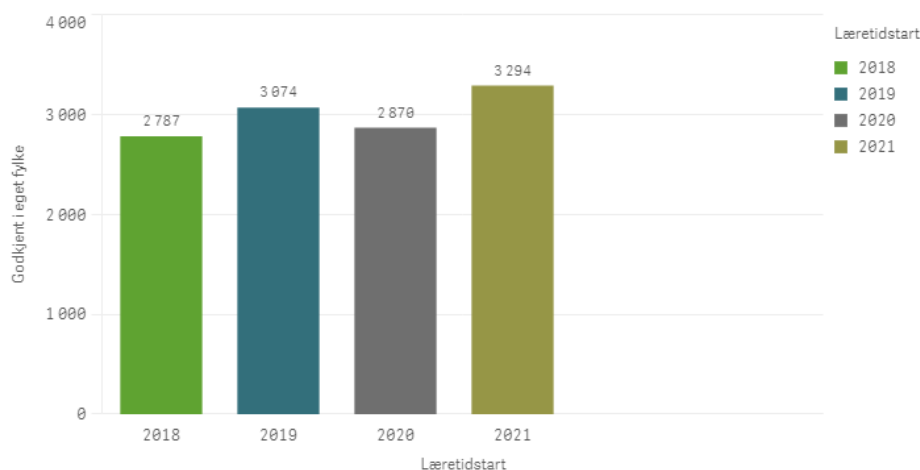

Fig 7: Nye lærekontrakter pr år i perioden 2018-2021. Kilde: VigoOpplæring/QlikSense

Vi ser en økning i antall nye kontrakter i 2021 etter kraftig nedgang i 2020 som skyldes pandemien. Samtidig ser vi at vi har hatt en økning i antall hevinger i forhold til tidligere år, omtales seinere.

Fagprøver

Prøver totalt i 2021

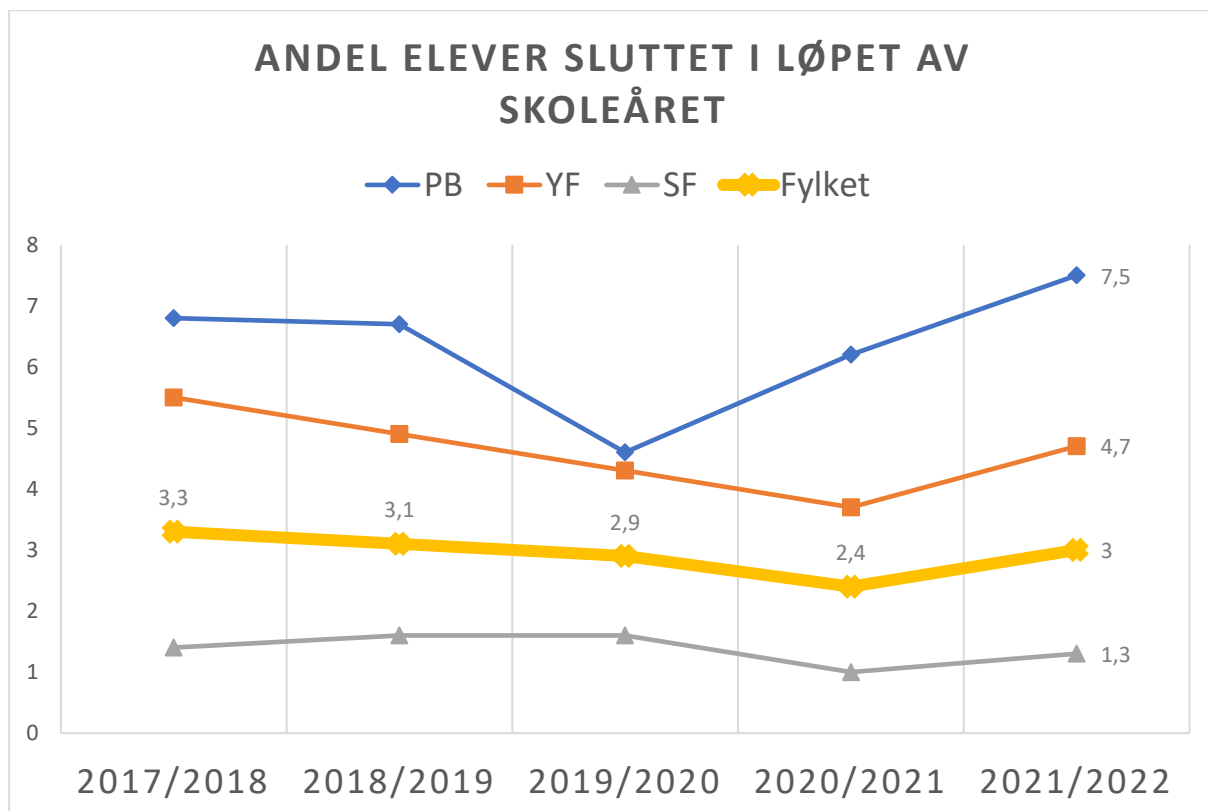
3,809 ^{93,5%}
Andel bestått

Prøver fordelt på kandidattype				
Kandidattype 🔍	Prøveår 🔍			
	2018	2019	2020	2021
Totals	3 403	3 684	3 543	3 809
Lærling	2 096	2 349	2 460	2 544
Praksiskandidat	1 108	1 224	957	1 102
Fagopplæring i skole	172	77	65	92
Lærekandidat	27	26	43	40
Fagbrev på jobb	-	1	18	30
Praksisbrevkandidat	-	7	-	1

Fig 8: Antall fagprøver fordelt på de ulike ordningene. Kilde: VigoOpplæring/QlikSense

Tabellen over viser en jevn økning i antallet lærlinger, med en høg bestått andel. Nær 1/3 av alle lærlinger er voksne i praksiskandidatløp. Antall kandidater i ordningen Fagbrev på jobb som avlegger fag-/svenneprøve, øker. Ordningen er en alternativ vei til fag- og svennebrev for voksne som allerede er i et arbeidsforhold, enten fast eller midlertidig. Tilbakemeldinger fra bedrifter og opplæringskontor er at dette er en god ordning for de voksne som ønsker fag- eller svennebrev.

Skoleårssluttere

Figur 9: Andel elever som har sluttet etter 1. oktober skoleårene 2017/18 -til 2021/22 etter utdanningstype og fylket totalt. Alle trinn. Kilde: Qlik sense

Antallet skoleårssluttere henger nøye sammen med skoleårsgjennomføring. Figur 9 viser at flere elever sluttet i løpet av siste skoleår i alle kategorier. Elever som slutter er hovedforklaringen på at skoleårsfullføringen gikk ned. Vi ser at yrkesfag ligger betydelig over studieforberedende program. Særlig utfordrende opplæringsvilkår og begrenset tilgang til verksteder og praksisplasser i koronatida er nok hovedforklaringen.

Fravær

Utdanningsdirektoratet offentliggjør fraværstall. Med midlertidige endringer i fraværreglene har dette vært vanskelig. Udir skriver i en melding:

Grunnet endring i fraværreglene under koronapandemien er det ikke mulig å si noe om elevenes reelle fravær i skoleårene 2019–2020 til 2021–22. Tallene kan heller ikke si noe om koronasituasjonen har ført til mer fravær enn tidligere. Andelen elever som blir stående uten vurderingsgrunnlag (IV) holder seg derimot ganske stabil.

Hevinger

FIG

Hevinger per år

Basert på kontrakt avsluttet dato

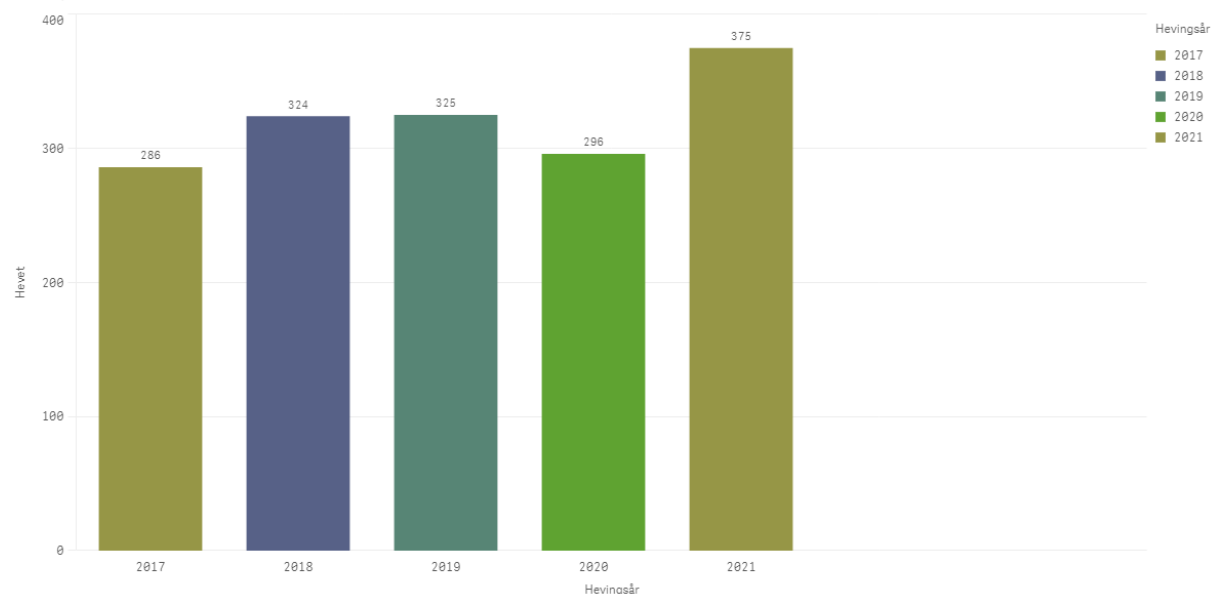

Fig 10: Antallet lærekontrakter som heves i perioden 2017-2021. Kilde: VigoOpplæring/QlikSense

Antallet læringer som sluttet før fullført læretid gikk opp i 2021. Når en lærekontrakt heves, betyr det at kontraktsforholdet og opplæringen avsluttes.

Dette må blant annet sees i sammenheng med de personlige og helsemessige konsekvensene som mange opplever etter over to år med pandemi. Pandemien kan ha ført til at overgangen til arbeidslivet oppleves som enda mer utfordrende enn for tidligere kull. Flere opplæringskontor bekrefter dette.

Årsakene som ligger til grunn for heving av lærekontrakter grunnet «personlige årsaker» er sammensatte, og er ofte knyttet til læringers helsemessige eller private forhold. Kategorien utgjør ca. en tredjedel av årsakene til heving, og ca. halvparten av årsakene til permisjon i løpet av læretiden. Heving grunnet personlige årsaker blir beskrevet i sak til opplæringsutvalget: OU 20/2022.

I 2021 er det en økning i antall kontrakter som er hevet innenfor samme år som kontrakt er startet opp. Årsakene *fått arbeid* og *personlige årsaker* har størst økning fra 2020 til 2021. Mange av de som oppgir at de har fått arbeid som hevingsårsak, ser vi tegner lærekontrakt i et annet lærefag eller i annen lærebedrift på et senere tidspunkt.

Oppfølging av læringer er en prioritert oppgave, og fylkeskommunen jobber aktivt for å støtte partene når det oppstår utfordringer i læreforhold. Lærebedrifter oppfordres til å ta kontakt tidlig ved pliktbrudd, psykososiale utfordringer, uoverensstemmelser eller behov for tilrettelegging. Forskjellige tiltak vurderes i samarbeid med de involverte partene i hver enkelt sak. Det er utviklet en samarbeidsavtale mellom Oppfølgingstjenesten, PPT og seksjon for fag- og yrkesopplæring, og partene har regelmessige møter for å samarbeide om utfordrende saker.

Årsak	2017	2018	2019	2020	2021
Annen f.årsak/ikke oppgitt	19	25	38	19	33
Brudd på arbeidslivets regler	26	26	21	23	23
Covid-19	-	-	-	3	1
Feilvalg	78	89	107	93	100
Flyttet	28	25	19	24	23
Fått arbeid	17	29	34	21	52
Manglende oppholdstillatelse	-	1	-	-	-
Personlige årsaker	110	121	100	108	142
Økonomiske årsaker	8	8	6	5	2

Fig 11: Årsak til heving av lærekontrakt i perioden 2017-2021. Kilde: VigoOpplæring/QlikSense

Kompetansebevis, Tilrettelagt opplæring (TO)

Fram til og med 2009-kullet, var elever med planlagt grunnkompetanse med i kategoriene *sluttet underveis*, eller *gjennomført ikke bestått*. Så ble de skilt ut som en egen kategori «Fullført planlagt grunnkompetanse innen fem/seks år». Grunnkompetanse kan settes som mål for opplæringen i både studieforberevende og yrkesfaglige utdanningsprogram. Grunnkompetanse gjennom opplæring i bedrift kan oppnås som lærekandidat eller gjennom praksisbrev-ordningen.

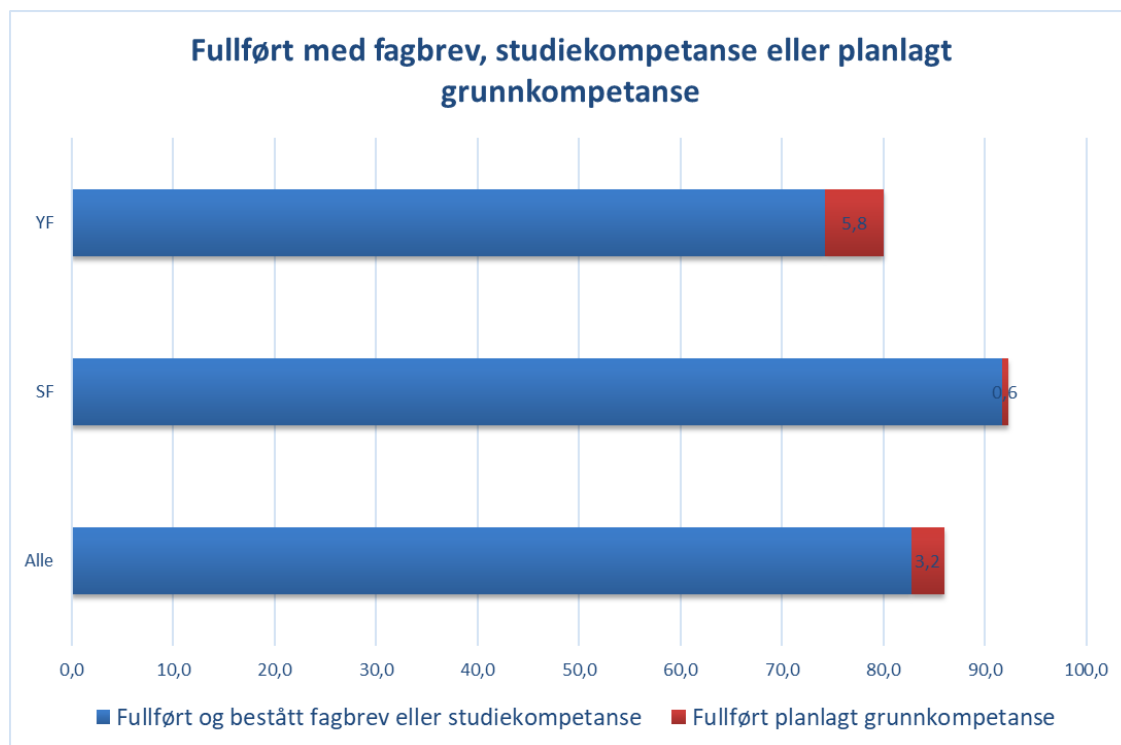

Fig 12. Fullført med fagbrev, studiekompetanse og planlagt grunnkompetanse etter 5/6 år fordelt på yrkesfag (YF), studieforberevende (SF) og alle elever. Kilde: SSB

Elever kan motta tilrettelagt opplæring etter sakkyndig vurdering som konkluderer med et behov for omfattende tilpasset opplæring. Elevene får en individuell opplæringsplan (IOP) i fag hvor de ikke følger ordinære læreplanmål, og de oppnår grunnkompetanse. I noen få tilfeller kan elever også motta spesialundervisning og fortsatt gå mot fulle læreplanmål.

Fig 12 viser gjennomføring i løpet av fem/seks år for elevene som startet i videregående opplæring i Rogaland i 2015 og er supplert med andelen elever som har fullført planlagt grunnkompetanse for utdanningsretningene yrkesfag og studieforberedende.

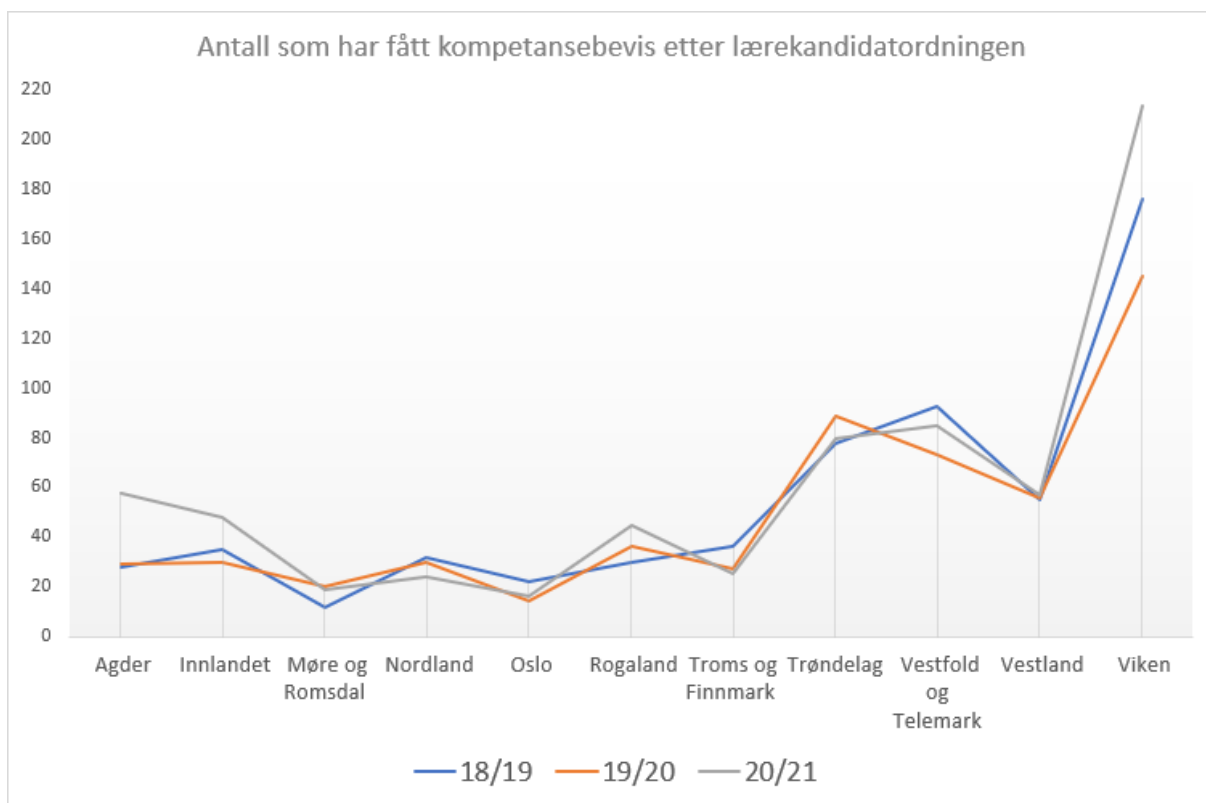

Fig 13. Antallet lærekandidater pr fylke for skoleårene 2018/19-2020/21. Kilde: Qlik sense

Lærekandidatordningen er for de som skal ta opplæring i bedrift uten fullt fagbrev som mål. Figuren over viser at antallet lærekandidater har steget de tre siste åra. Det er fortsatt et mål for Rogaland fylkeskommune å øke andelen lærekandidater, noe som vil kunne gi muligheten for arbeid og dermed forebygge utenforskap. Bedriftene/opplæringskontorene er unisont enige i at mulighetene for å delta i arbeidsmarkedet for de som har vært lærekandidater er mye bedre enn de uten kompetansebevis (Markussen, E., m.fl. (2018)).

	År					Total
	1	2	3	4	5	

Kategori	Arbeidstrening	73	74	44	36	12	239
	Hverdagslivstrening	14	17	14	6	2	53
	Grunnkompetanse i egen gruppe	101	87	73	6	2	269
	Grunnkompetanse i ordinære klasser	73	18	2			93
Total		261	196	133	48	16	654

Fig 14: Antall elever i tilrettelagt opplæring etter hvilket år de er på (1-5) og kategori. Kilde: Qlik sense

Antallet elever i de ulike gruppene tilrettelagt opplæring er nokså stabilt, skoleåret 2020/21 var antallet 654 elever.

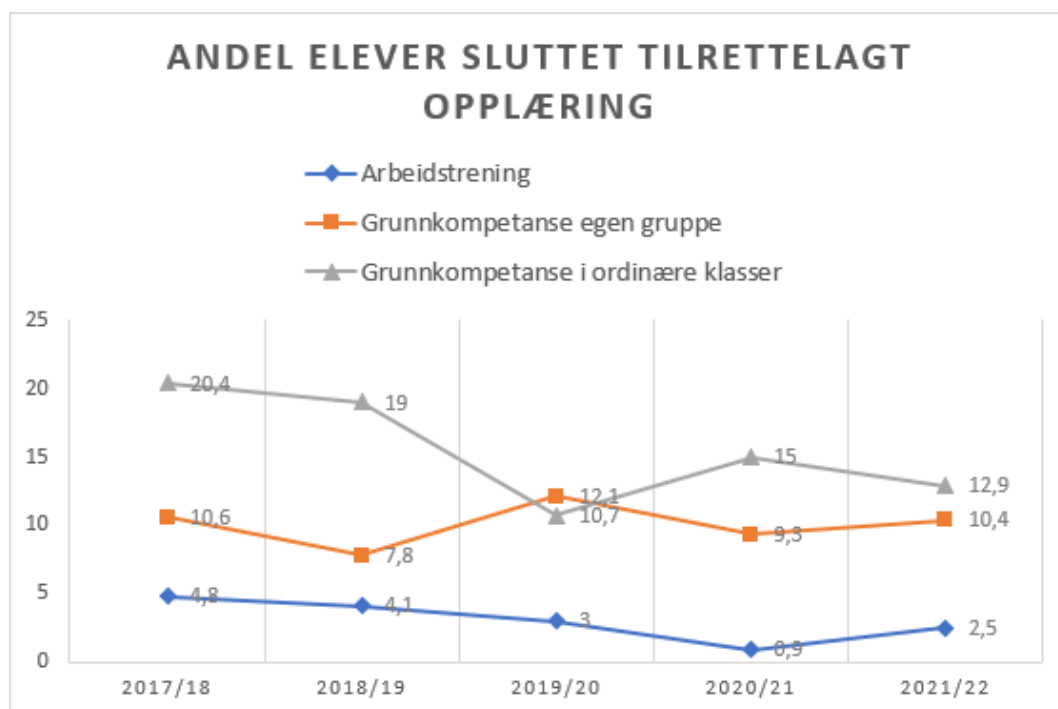

Fig 15. Skoleårsluttede fra tilrettelagt opplæring fordelt på opplæringstype. Kilde: Qlik sense

Figuren over viser andelen av elevene i de ulike tilrettelagte gruppene som sluttet i løpet av skoleåret 2021/2022. Tallene inneholder ikke elever som har byttet skole eller opplæringstilbud. Ingen elever sluttet fra hverdagslivstrening uten å begynne i et nytt tilbud.

Andelen elever som slutter fra grunnkompetanse i egen gruppe og grunnkompetanseelever i ordinære klasser, er betydelig høyere enn snittet for alle elever. Denne elevgruppen har stor risiko for utenforskap og ung ufør og det er derfor

viktig å forebygge slik at færre slutter. Et viktig grep er å øke andelen i lære kandidatordningen for å sikre overgangen til arbeid.

Overganger

Overganger fra Vg2 på yrkesfag til læretid er den mest kritiske overgangen i videregående opplæring. Det er det flere grunner til, den viktigste er nok at mange ikke får den læreplassen de ønsker, eller ikke får læreplass i det hele tatt.

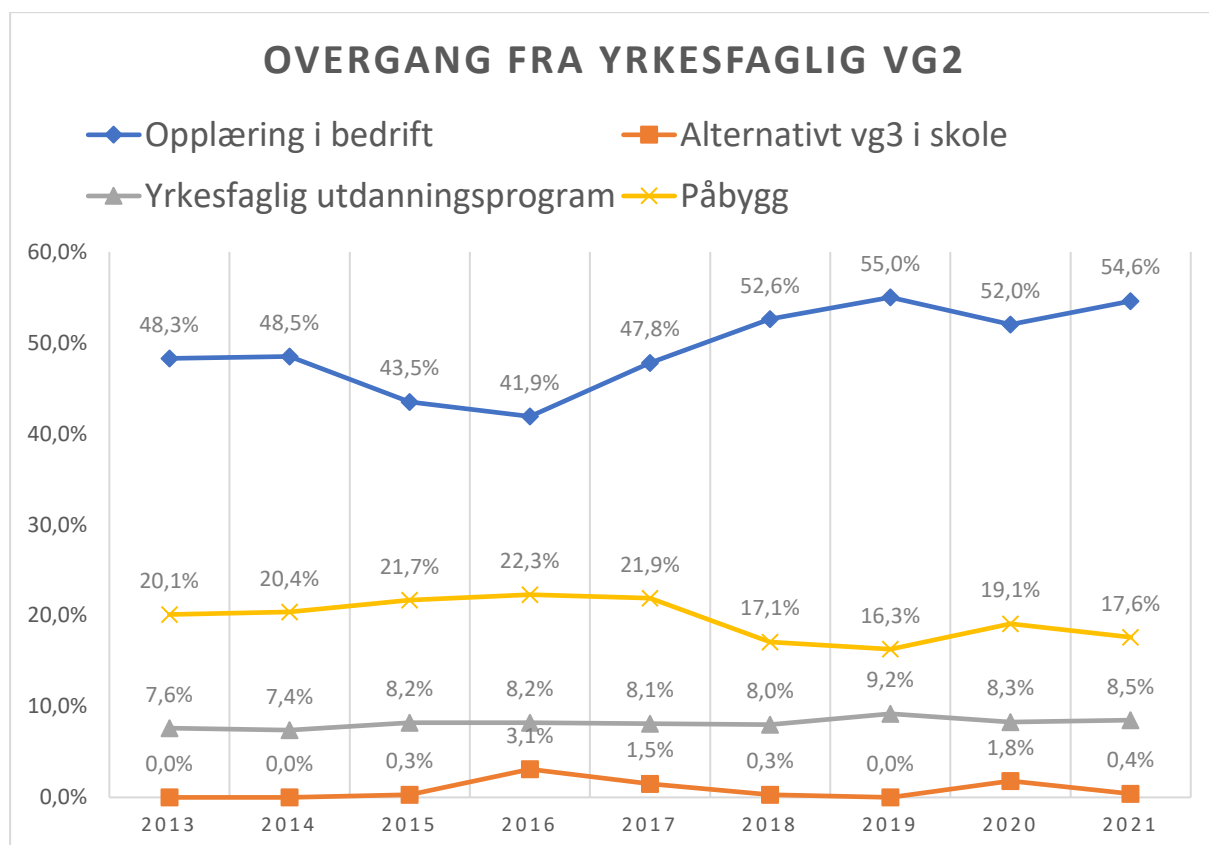

Fig 16: Overgang fra Vg2 yrkesfag til Vg3 fra 2013-2021. Rogaland. Kilde: Udir

Det er gledelig at så mange yrkesfagelever begynner i lære etter Vg2, og at andelen gikk opp sist skoleår. Økningen i opplæring i bedrift tilsvarer nokså nøyaktig nedgangen i de som velger påbygg som alternativ til læretid. Dette er en villet og positiv trend. Begynner du på et yrkesfaglig løp, er fagbrev målet. Det lave tallet for Vg3 fagopplæring i skole skyldes at telledato er 1.10. Flere står da fortsatt i kø for å få læreplass, og får tilbud etter 1.10.

Karakterresultater

På fylkesnivå er karakterresultatene veldig like fra år til år og de skiller seg lite fra landsgjennomsnittet. I den grad det er forskjeller, handler det om enkeltdesimaler. Ser vi på karakterfordelingen, finner vi at andelen som får karakteren 1 også er veldig lik (kun tall for Rogaland vist i tabellen), sammenlignet med tall offentlig tilgjengelig på Udir.no. Rogaland har 1,3 prosentpoeng flere som fikk karakteren 1 i Matematikk 2 P-Y enn landsgjennomsnittet (2,1 prosent) og 1 prosentpoeng færre som fikk karakteren 1 i engelsk på vg1 yrkesfag.

I den grad det er forskjeller fra landsgjennomsnittet i andelen som får karakteren 6, er andelen lavere i Rogaland. Dette gjelder følgende fag (med prosentpoengdifferansen i parentes): Engelsk Vg1 studieforberevende (3), matematikk 2 P -Y (1,5), norsk Vg3 muntlig (2,5) og norsk Vg3 påbygg muntlig (3,6)

	Snitt Norge	Snitt Rog	Antall	1	2	3	4	5	6
Engelsk Vg1 SF	4,5	4,5	2 996	*	*	9,9	37,9	38,8	11,4
Engelsk Vg1 YF	3,8	3,9	2 990	0,9	8,7	24,1	37	24,2	5,1
Matematikk 2P-Y	3,5	3,4	976	4,5	26,4	25,3	20,7	17,4	5,6
Matematikk 2P	3,7	3,6	1 561	1,7	18,4	26,8	27,5	18,6	7
Norsk hovedmål, Vg3 SF, skriftlig	4,2	4,1	2 954	0,4	4,9	20,6	39,4	27,3	7,3
Norsk sidemål, Vg3 SF, skriftlig	4,0	3,9	2 723	0,4	5,5	26,6	39,1	23,4	5
Norsk, Vg3 SF, muntlig	4,6	4,5	2 947	0,4	3,5	11,3	28	39,2	17,5
Norsk hovedmål, Vg3 påbygg, skriftlig	3,6	3,6	981	1,1	10,2	35,7	36,3	15,6	1,1
Norsk sidemål, Vg3 påbygg, skriftlig	3,5	3,5	808	0,9	11,6	41,2	33,8	11,4	1,1
Norsk, Vg3 påbygg	4,1	4,1	973	*	*	22,5	36,5	29,7	5,7
Norsk, vg2 YF	3,8	3,8	2 772	0,5	9,6	26,3	37,8	22,4	3,5

Fig 17: : Gjennomsnitt standpunktkarakterer og andelen elever med karakteren 1-6 i fellesfag (PB=påbygg, YF=yrkesfag, SF=Studieforberevende). Basert på foreløpige tall for 2021/2022.

* Tall som er unntatt offentlighet/skjermet. Kilde: Udir

Resultat fagprøver

Fordelingen av resultater for prøver

Velg et år for å vise utdanningsprogram osv.

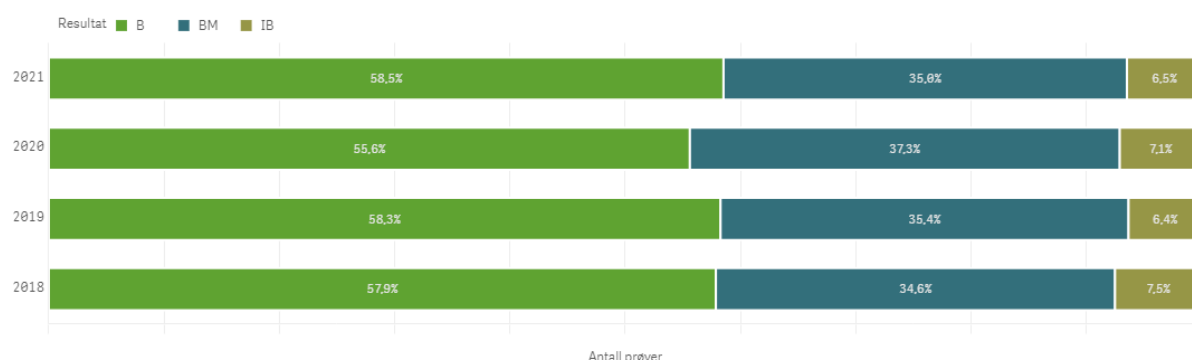

Fig 18, andelen som består eller ikke består fagprøven i perioden 2018-2021. Kilde:

VigoOpplæring/QlikSense

Resultatet av fagprøven er ikke bestått (IB), bestått (B) eller bestått meget godt (BM). Vi ser at andelen ikke bestått gikk ned i 2021, selv om antallet fagprøver økte betydelig. Blant de som besto, er en noe større andel B i forhold til BM.

Voksenopplæring

Det utarbeides årlig gjennomføringsrapport for videregående opplæring for voksne i Rogaland. Rapporten for skoleåret 2020/2021 er vedlagt sak for politisk behandling høsten 2022 (OU: 48/2022). Den viser samlede resultater for de som har startet i hvert enkelt fag. Gjennomføringen er i hovedsak høy både for studieforberedende fag, og for fellesfag og programfag yrkesfag. Gjennomføringsrapporten viser også at mer enn 2/3 av deltakerne har annet morsmål enn norsk, og at ca. halvparten av deltakerne er norske statsborgere. Rapporten viser ikke hvorvidt en deltaker har fullført og bestått i alle fag, eller har oppnådd ønsket sluttkompetanse. Grunnen til dette er at datagrunnlaget generelt i VGO for voksne på lokalt nivå er mangelfullt. Her støtter vi oss på nasjonal statistikk fra SSB (fig 19) som viser at antall voksne som består er stabilt eller øker de siste årene.

Tall for 2021:

- 1.631 nye søkere, en økning på 20,2 % fra 2020. Av disse fikk 660 innvilget voksenrett.
- 550 søkere uten rett har fått tilbud om å fullføre VGO for voksne på lik linje med de som har voksenrett.
- 3.894 voksne underveis i opplæring/samlet praksis i forrige skoleår

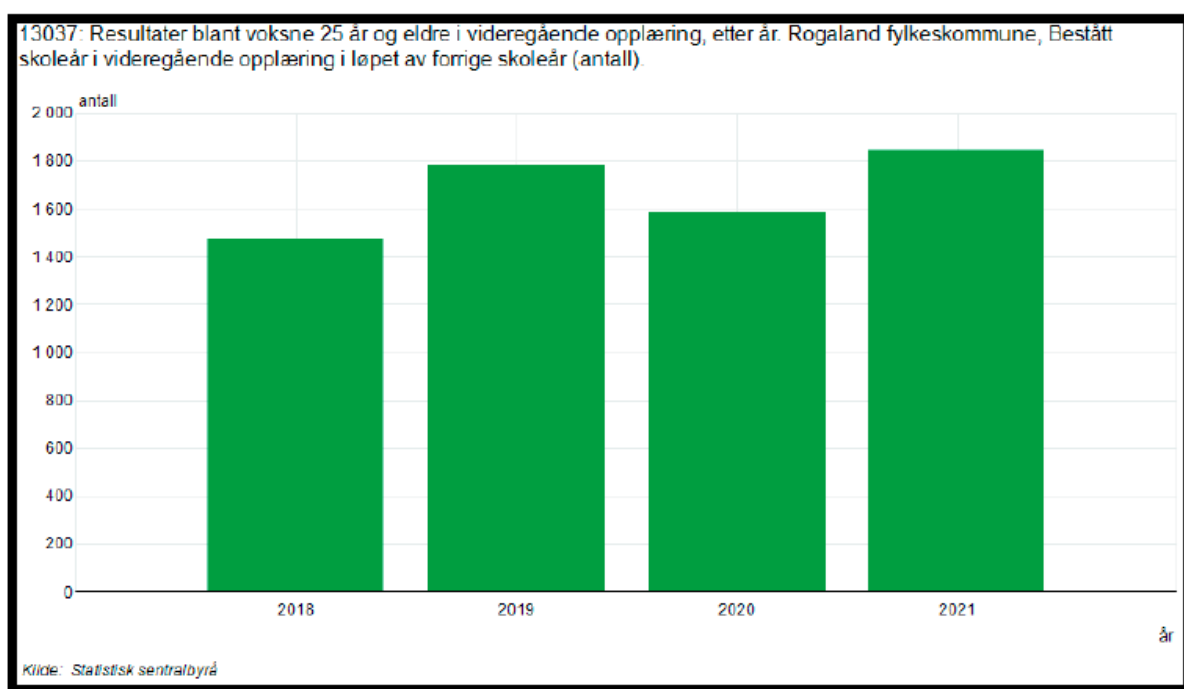

Fig 19: Antallet voksne som består opplæringen i perioden 2018-2021. Kilde SSB

Tiltak for læringsresultater

Målsettingen om økt gjennomføring fører til at fylkeskommunen iverksetter en rekke tiltak. De fleste tiltakene er for elever som er i opplæring i skole, mens noen er for elever som har falt ut av ordinær opplæring.

Glidelåsen

Glidelåsen ble vedtatt høsten 2016 i samarbeid med kommunene i fylket. Elever som trenger ekstra oppmerksomhet når de begynner på videregående skole har et kommunalt støtteapparat med seg, og får tettere oppfølging fra skolen og Oppfølgingstjenesten i VG1. Skoleåret 2021-2022 var 75 Vg1- elever fra ni kommuner med i Glidelåsen. Sju sluttet i løpet av skoleåret. Åtte ble søkt over til grunnkompetanseløp eller Vg1 over 2 år. 51 fullførte skoleåret og søkte Vg2. Åtte søkte nytt Vg1.

U-say

I overgangen fra ungdomsskolen til videregående skole kan mange elever få en ny start. Vi ser likevel at erfaringene elevene har fra grunnskolen, i stor grad preger deres tanker om egne læringsmuligheter.

Rogaland fylkeskommune fikk i 2017 midler av Forskningsrådet til å delta i et stort forskningsprosjekt. I prosjektet ble et dataprogram som lærer elever om hjernen og hva som skjer i hjernen når vi lærer, testet ut og forsket på av Universitetet i Stavanger og flere andre universitetsmiljøer. Målet var å gi elevene større tro på egne muligheter til å lære og øke gjennomføringen i videregående opplæring.

Studien viser at da elevene startet i videregående opplæring, sa 40 prosent av elevene på yrkesfag og 25 prosent av elevene på studieforberedende seg enige i at intelligensen deres er en side ved dem som de kan gjøre lite med. En tilsvarende andel mente at noen elever er «mattepersoner» mens andre ikke er det. Elever med lave karakterer fra grunnskolen er oftere enige i dette enn elever med høye karakterer, og antakelsen er at elever med lave karakterer fra ungdomsskolen lettere gir opp når de møter utfordringer i skolehverdagen.

Etter å ha gjennomgått programmet, endret mange elever syn på egne læringsmuligheter og fikk et mer lærende tankesett.² Programmet har siden januar 2021 vært gratis tilgjengelig for alle elever i videregående opplæring i hele landet, men det har til nå vært liten interesse for å bruke dette. I Rogaland er det imidlertid enkelte skoler som bruker programmet systematisk ved skolestart. Det er et mål at flere skal ta det i bruk.

Tiltak iverksatt av skolenes oppfølgingsansvarlige

Hver skole har en oppfølgingsansvarlig med ansvar å følge opp skolens elever som står i fare for å slutte, elever som slutter, stryker eller ikke får vurdering i fag. De oppfølgingsansvarlige skal iverksette tiltak og tjenester. I skoleåret 21/22 ble det i samarbeid med PPT arrangert to samlinger med tema «laget rundt eleven» og «skolevegring».

² Forskningsartikkelen "How can we inspire nations of learners?" er tilgjengelig her <https://psycnet.apa.org/record/2020-84549-001>

For å finansiere disse tiltakene har vi i 2021/22 hatt to ulike tilskuddsordninger:

Intensivmidler deles ut fortløpende etter søknad fra skolene. Midlene brukes for eksempel til intensivopplæring (10-12 timer) for elever som strever med å bestå faget.

Midler for å gi kompenserende opplæring for tappt undervisning skoleåret 2021/22. De ble brukt til:

- Tiltak for elever som kan stå/eller står i fare for ikke å kunne fullfører skoleåret.
- Ekstra tiltak for bedre gjennomføring i kroppsøving.
- Leksehjelp.

Ungt Entreprenørskap (UE)

Veikart for entreprenørskap i den videregående utdanningen i Rogaland ble behandlet av opplæringsutvalget i sak OU: 43/18. Fylkestinget har gitt penger til drift av prosjekt på skolene. Målene for sist skoleår var:

- 20% av elevene driver ungdomsbedrift (UB) i løpet av den videregående utdanningen
- 50% av elevene gjennomfører Innovasjonscamp og/eller Sjef i eget liv

Resultatene ble:

Ungdomsbedrift (UB): 1.126 elever (Inkl. 166 elever ved friskoler i Rogaland)

Innovasjonscamp: 1.468 elever

Sjef i eget liv: 1.489 elever (Gjennomført som digital versjon pga. smittevern)

Dette gir en dekningsgrad på 17,7% for Ungdomsbedrift, 23,2% for Innovasjonscamp og 23,5% for Sjef i eget liv. Dekningsgraden for Innovasjonscamp og Sjef i eget liv er til sammen: 46,7%.

Skoleåret 2021/22 har det vært gjennomført kurs i Ungdomsbedrift og innovasjonscamp for til sammen 192 lærere.

Mange elever opplever disse aktivitetene som en konkretisering av fagene på grunn av praksisnære og relevante oppgaver. Ved å delta i disse aktivitetene er flere ungdommer blitt motivert til å fullføre opplæringen sin.

Helhetlig fag- og yrkesopplæring (HFY)

Helhetlig fag- og yrkesopplæring (HFY) er et møtested for kompetanseutvikling, dialog, felles forståelse og felles ansvar for et helhetlig 4-årig løp. Her møtes skole, opplæringskontor, bedrifter og prøvenemnder innenfor hvert av de yrkesfaglige utdanningsprogrammene, med målsetting om i størst mulig grad sikre overgangen mellom opplæring i skole og bedrift.

Faglige ledere, instruktører og prøvenemndsmedlemmer frikjøpes til å arbeide med eksempelvis felles forståelse for nytt læreplanverk og vurderingspraksis, sammen med skolens personale.

Erfaringer fra samlinger våren 2022 understreker at HFY er en viktig arena for å starte lokale kompetanseutviklingstiltak med bakgrunn i fagfornyelsen, mellom skole og arbeidsliv.

Nettskolen

Nettskolen Rogaland har siden oppstarten utviklet seg fra å være en nettskole for fire distrikts skoler til en nettskole for alle videregående skoler i Rogaland, en nettskole for kronisk syke elever, lærlinger og i økende grad en nettskole for voksne som ønsker en mer fleksibel opplæringssituasjon.

Skoleåret 2021/22:

- 592 elever fikk nettbasert opplæring i 25 fag av 32 nettlærere som til vanlig har sitt arbeidssted ved videregående skoler i Rogaland
- 277 elever fra 17 videregående skoler var nettelever i et programfag eller språkfag som skolene selv ikke kunne tilby. Over halvparten av elevene var fra distrikts skolene Ølen-, Dalane-, Sauda- og Strand vgs
- 20 kronisk syke elever fikk individuell tilrettelagt nettundervisning i ett eller to fellesfag
- 30 lærlinger startet på 4. påbygg på nett parallelt med at de går i lære
- 301 voksne benyttet seg av tilbudet til Nettskolen. Fagene som tilbys voksne er fag som fører til generell studiekompetanse; norsk, engelsk, samfunnsfag, historie, naturfag og matematikk.

Uavhengig av bosted kan nettelevene koble seg opp til det digitale klasserommet. Brukerundersøkelser viser stor grad av tilfredshet med Nettskolens tilbud og mange påpeker hvor viktig det er for den enkelte å ha den fleksibiliteten nettundervisningen tilbyr. Ambisjonene for Nettskolen Rogaland er å utvikle skolen videre både som alternativt opplæringstilbud og som ressurscenter for digital, nettbasert opplæring basert på «Strategisk plan - Nettskolen Rogaland 2018» og fullføringsreformen.

Sommerskolen

Sommerskolen 2022 ble gjennomført fra 16. til 29. juni på to skoler, Bryne videregående og Bergeland videregående. Karmsund videregående skole var involvert i planleggingsprosessen, men tilbud her ble ikke igangsatt på grunn av for få påmeldte i nordfylket.

Det ble tilbudt undervisning i 13 ulike fag fordelt med syv fag på yrkesfaglig og seks fag på studieforberedende utdanningsprogram. 90 prosent av elevene på årets Sommerskole bestod det faget de var elev i.

Sommerskolen omtales i egen politisk sak høsten 2022: OU 47:2022.

Privatister

De siste tre årene har de fleste eksamener for elever blitt avlyst som følge av koronapandemien. Privatisteksamen har derimot blitt gjennomført i full skala. For privatister kan det få store konsekvenser om eksamen blir avlyst. Elever i skole får standpunkt karakter, mens for mange privatister er det helt avgjørende å få avlagt eksamen for å få vitnemål da dette har betydning for inntak til videre studier.

Skoleåret 2021/2022 ble det gjennomført 11 500 privatisteksamener. I et normalår har vi 14 000 privatisteksamener. Dette var likevel 1500 flere eksamener enn forrige skoleår. Oppgangen skyldes at restriksjonene i forhold til koronapandemien opphørte.

Som i forrige skoleår har det vært en økning i antall privatister innen helse- og oppvekstfag og en nedgang innen bygg- og anleggsfag. Ellers er det økning i oppmeldinger til studieforberedende fag og da spesielt påbyggingsfag. De fleste som tar privatisteksamen ønsker å forbedre karakterene for å komme inn på et bestemt studium, formalisere realkompetanse, få studiekompetanse eller skifte yrke. Som et tiltak for at flere skal fullføre videregående opplæring, tilbyr fylkeskommunen gratis eksamensforberedende kurs og eksamen for personer som har lang og allsidig praksis innenfor sitt fag. Dette er forberedende kurs til Vg3-eksamen som er en del av praksiskandidatordningen.

Forberedende tilbud for minoritetsspråklige

Forberedende tilbud er en fellesbetegnelse for tilbudene innføringskurs i norsk og kombinasjonsklasse. Målgruppen er ungdom som trenger å styrke norskferdighetene og/eller grunnskolekompetanse for å kunne starte i ordinær videregående opplæring.

Tilbudet er både faglig forberedelse og for at elevene skal gjøre rett valg av utdanningsprogram når de begynner i ordinær videregående opplæring. Tiltaket er grundig beskrevet i egen sak til opplæringsutvalget: Forberedende tilbud for minoritetsspråklig ungdom, OU 41/2022.

UngInvest

Ideen om UngInvest dukket opp i jakten på flere verktøy for oppfølgingstjenesten (OT). OT har ansvar for å følge opp alle unge som ikke er i opplæring eller arbeid. I Rogaland er det over 5000 ungdommer i målgruppa. Noen av disse får plass på UngInvest.

UngInvest i Rogaland ble etablert med egen avdeling i Stavanger i 2019, og med avdeling i Haugesund i 2021. Sist skoleår var det 39 deltakere i Stavanger og 20 i Haugesund. Av disse 59 er 50 nå i arbeid, lære eller har søkt skoleplass for kommende skoleår.

Det er et fåtall av OTs målgruppe som får plass i dette tilbudt. Men for de som får plass, har oppholdet god effekt. Senteret i Stavanger har nå gått inn i fast drift etter en prøveperiode på tre år.

UngInvest er omtalt i egen politisk sak til opplæringsutvalget, OU: 27/2022

Styringsdialogen med skolene

Et av vedtakspunktene fra behandlingen av Kvalitetsmeldingen 2021 var: *Bruke erfaringene med digitale møteplasser til å videreutvikle styringsdialogen med skolene*

Gjennom pandemien fikk vi gjort viktige erfaringer med digitale møteplasser som nå også brukes for å videreutvikle styringsdialogen.

Rektormøter

Under pandemien var det ukentlige digitale rektormøter der det ble gitt fellesinformasjon og der opplæringsavdelingen svarte ut utfordringer fra skolene. Ordningen med digitale rektormøter videreføres, i inneværende skoleår hver 14. dag. Møtene er viktige som treffpunkter og tjener i første rekke som informasjonsmøter. Saker som opplæringsavdelingen ønsker innspill til, sendes ut i forkant av møtene. Rektorgruppen har her en mulighet til å sende inn spørsmål eller saker som de ønsker skal behandles.

Dialogsamtalen (tidligere kalt skolebesøk)

Dialogsamtalen på høsten videreføres i samme form som tidligere. Formålet med dette møtet er dialog og refleksjon om skolens utvikling og resultater med et særlig fokus på skolens arbeid med de fylkeskommunale satsingsområdene. Skolen får besøk av en seksjonssjef, samarbeidsrektor og skolekontakt. Målgruppen er skolens ledergruppe, tillitsvalgte og representanter fra elevrådet.

Oppfølgingen av dialogsamtalen på våren skjer digitalt. Møtet organiseres og ledes av skolekontakten. Rektor og seksjonssjef deltar.

3. Læringsmiljø

Skolene og lærebedriftene skal bygge et inkluderende og mangfoldig læringsmiljø som skal fremme fellesskap, trivsel, læring og god psykisk og fysisk helse for alle.

I behandlingen av kvalitetsmeldingen 2021 vedtok fylkestinget at vi skal *ha særlig oppmerksomhet på felles tiltak som bidrar til god psykisk helse og livsmestring hos alle elever og lærlinger*. I dette kapitlet presenterer vi først resultater fra elevundersøkelsen, lærlingundersøkelsen, UngData og tall fra Statsforvalteren som alle gir oss noe informasjon om læringsmiljøet.

Deretter peker vi på en rekke tiltak som bygger opp om et godt læringsmiljø, og som skal bidra til god psykisk helse og livsmestring hos alle elever og lærlinger. Noen av tiltakene er rettet mot særskilte grupper som hybelboere eller elever som har falt ut av ordinær skole, mens andre er felles tiltak som skal bidra til å styrke den psykiske helsen og forebygge psykisk uhelse.

Koronapandemien har preget store deler av det siste skoleåret. Elever og lærlinger i Rogaland har nok vært mer på skole og i lærebedrift enn mange andre steder i landet, siden Rogaland har hatt relativt lave smittetall. Det er læringsmiljøet som har tydeligst spor etter vel to år med inngripende tiltak. Dette viser igjen i læringsmiljøundersøkelsene som omtales i dette kapitlet.

Et godt læringsmiljø er et av våre satsingsområder; og det kjennetegnes av

- gode relasjoner mellom elever og lærere
- gode relasjoner og kultur for læring blant elevene
- god klasseledelse

I et godt læringsmiljø er elevene og lærlingene trygge og trives. De viser omtanke og respekt for hverandre. Lærerne og instruktørene gir elevene motivasjon og tro på egne muligheter. Elevene og lærlingene kjenner sine plikter og rettigheter og tar medansvar for læringsmiljø og arbeidsmiljø. Skolen har gode rutiner for elevdemokrati der elevene har innflytelse i skolehverdagen. Personalet har en omforent praksis for god klasseledelse. Vesentlige utfordringer tas opp med ledelsen. Elevene opplever et trygt og inkluderende læringsfellesskap med faglig mestring og læringsglede.³

Læringsmiljøet for elever og lærlinger kartlegges årlig gjennom to undersøkelser: elevundersøkelsen og lærlingundersøkelsen. Begge gjennomføres på høsten, fra 1. oktober og ut året.

Gode relasjoner bidrar til god psykisk helse. Det blir stadig bedre dokumentert at tilrettelegging av læringsmiljøet kan spille en viktig rolle for å forebygge psykiske

³ Fra Rammeverk for opplæring. Kvalitetskjenneretegn for læringsmiljø (forkortet)

uhelse. En trygg og tillitsfull relasjon til læreren er avgjørende for å dempe skolerelatert stress. I år har elevene i videregående skoler deltatt i UngData undersøkelsen. Her svarer elevene på spørsmål om psykisk helse.

Elevundersøkelsen

Elevundersøkelsen gjennomføres hver høst, og den er lovpålagt å gjennomføre på Vg1. I Rogaland gjennomføres den på alle trinn. Svarprosenten har pleid å være høy, men skoleåret 2021/2022 var den betydelig lavere enn normalt: 79,2 prosent, mot 87 prosent året før.

Fylkesgjennomsnittet for Rogaland er helt likt landsgjennomsnittet for alle indikatorer som måles i undersøkelsen, med unntak av *felles regler og utdanning og yrkesveiledning*, der gjennomsnittet i Rogaland er 0,1 høyere.⁴

Noen hovedfunn fra elevundersøkelsen 2021/2022:

- på spørsmålet *Opplever du at lærerne dine bryr seg om deg?* er gjennomsnittet i Rogaland 4,1. Gutter på yrkesfag skårer 0,1 over gjennomsnittet og jenter på studieforbereende 0,2 under gjennomsnittet (gutter på studieforbereende 0,1 under)
- *Opplever du at lærerne dine har tro på at du kan gjøre det bra på skolen?* Gjennomsnitt 4,2, gutter på yrkesfag ligger 0,1 over gjennomsnittet og jenter på studieforbereende ligger 0,2 under (gutter på studieforbereende 0,1 under)
- *Trives du på skolen?* Gjennomsnitt 4,2, gutter på yrkesfag 0,1 over snittet og jenter på yrkesfag 0,1 under
- *Hvor godt liker du skolearbeidet?* Gjennomsnitt 3,3. Gutter på yrkesfag skårer 0,3 over, jenter på yrkesfag 0,2 over, mens gutter og jenter på studieforbereende skårer 0,1 under gjennomsnittet
- *Det er god arbeidsro i timene:* Gjennomsnitt 3,9. Gutter på studieforbereende skårer 0,1 over og gutter på yrkesfag 0,1 under
- *Mine lærere synes det er greit at vi gjør feil fordi vi kan lære av det:* Gjennomsnitt 4,4. Jenter på studieforbereende ligger 0,1 under.
- *Får du nok utfordringer på skolen:* Gjennomsnittet i Rogaland er 4,4. Jenter på studieforbereende skårer 0,2 over gjennomsnittet og gutter på yrkesfag skårer 0,1 under gjennomsnittet.

Vurdering for læring

	Alle	Gutter		Jenter	
		STF	YF	STF	YF
Forklarer lærerne hva som er målet i de ulike fagene slik at du forstår dem?	3,9	3,9	4,1	3,8	4
Forklarer læreren godt nok hva det legges vekt på når skolearbeidet ditt vurderes?	3,9	3,9	4,1	3,7	4

⁴ Alle tall for indikatorer og spørsmål for fylket og skolene i fylket (kun Vg1) kan ses på:

<https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-videregaende-skole/elevundersokelsen--resultater-fra-vg1/elevundersokelsen-vg1--laringsmiljo/>

Forteller lærerne dine deg hva som er bra med arbeidet du gjør?	3,9	3,9	4,1	3,7	4
Snakker lærerne med deg om hva du bør gjøre for å bli bedre i fagene?	3,7	3,7	4	3,5	3,8
Får du være med og foreslå hva det skal legges vekt på når arbeidet ditt skal vurderes?	3	2,9	3,4	2,6	3,2
Jeg får hjelp av lærerne til å tenke gjennom hvordan jeg utvikler meg i faget	3,3	3,3	3,7	3,0	3,5

Fig 20: Skår på spørsmål om vurdering i elevundersøkelsen 2021. Kilde Udir

Vurdering er en viktig del av nye læreplaner. Elevene får derfor egne spørsmål om vurdering i elevundersøkelsen. Resultatet gjengis i fig 20.

Elevene på yrkesfag er mer positive enn elevene på studieforbereidende og gutter er jevnt over litt mer fornøyd enn jentene. Sammenligning med tilsvarende tall på nasjonalt nivå (ikke vist i tabellen) viser sammenfallende tendens.

Lærlingundersøkelsen

Lærlingundersøkelsen blir sendt til andreaårslærlinger og hadde en svarprosent på 56. Dette er litt lavere enn nasjonale tall på 58 prosent og betydelig lavere enn fjorårets deltakelse på 65,5 prosent.

Undersøkelsen viste at det var størst avvik i besvarelsene som indikerer dokumentasjon av egen opplæring og om lærlingene har en intern plan for hva de skal lære både i 2020 og 2021. I disse kategoriene var svarprosenten relativt høy i alle de ulike svaralternativene. 13 prosent av lærlingene sier i 2021 at de ikke har en intern plan for hva de skal lære, mens 26 prosent sier de i nokså liten eller svært liten grad dokumenterer eget arbeid.

Det er lovpålagt at bedrifter skal ha en intern plan over det lærlingen skal lære i bedriften, og dette er et sentralt tema når Seksjon opplæring i bedrift følger opp enkeltsaker, godkjenner nye lærebedrifter og følger opp eksisterende lærebedrifter og opplæringskontor.

Funnene i lærlingundersøkelsen blir også et eget tema i de årlige dialogmøtene fylkeskommunen har med opplæringskontorene, og da blir både kvalitetssystem for lærlingers dokumentasjon av eget arbeid og interne opplæringsplaner fulgt opp.

De største utdanningsprogrammene, Bygg og anleggsteknikk (BA) samt Teknologi og industrifag (TIF) hadde store variasjoner i svar på om yrkesfaglig fordypning (YFF) ga viktig kjennskap til arbeidslivet. De er også mer uenige i utsagnet om relevans til arbeidslivet enn de andre programområdene. Dette kan skyldes at det er mange lærefag innenfor programområdene og elevene kan ha hatt opplæring i andre fag i YFF enn det lærefaget de fikk lære plass i.

Restaurant og matfag (RM) skiller seg ut ved at de har lavere snitt på spørsmål som gjelder motivasjon og trivsel. 19,4 prosent svarer at de er usikre på om de har valgt riktig fag, sammenlignet med 6,6 prosent for hele Rogaland. Dette henger sannsynligvis sammen med koronatida og restriksjoner som denne bransjen har vært hardere rammet av enn andre. Lærlingene har fått opplæring på alternative opplæringsarenaer.

Udir har valgt ut noen indikatorer som vies oppmerksomhet:

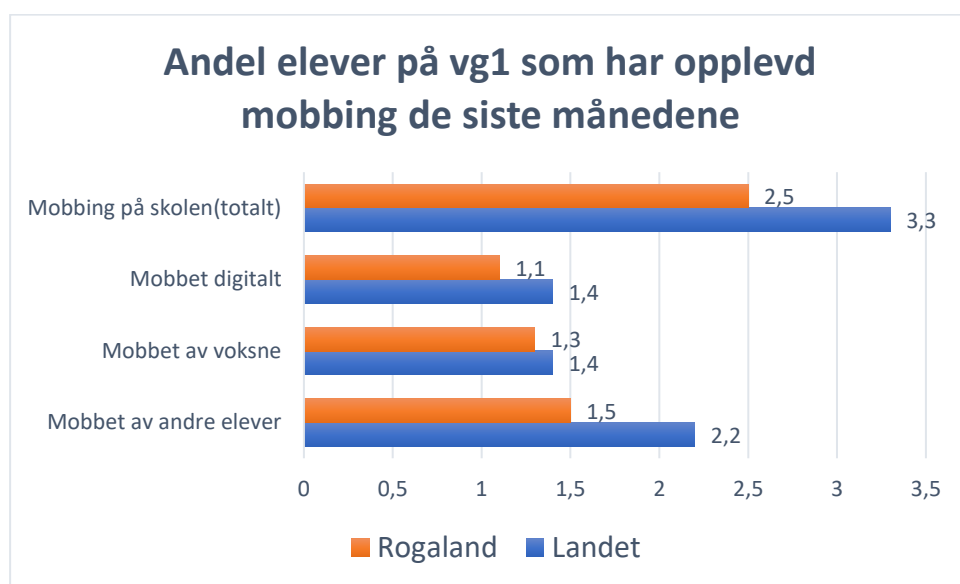
<https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-fag-og-yrkesopplaring/analyser/larlingundersokelsen/>

Vi ser samme trender i Rogaland, nasjonale tall i parentes:

- 92 (92) prosent av lærlingene er motiverte for å lære på arbeidsplassen
- 85 (85) prosent av lærlingene trives på arbeidsplassen
- 78 (77) prosent av lærlingene er fornøyde med valg av fag
- 83 (84) prosent av lærlingene har hatt praksis i bedrift på vg1, vg2 eller begge trinn
- 13 (16) prosent av lærlingene har ikke en plan for hva de skal lære i lærebedriften

Mobbetall spesielt

Gjennom elevundersøkelsen kartlegger vi omfanget av mobbing. Elevene svarer om de de siste månedene har opplevd å bli mobbet av andre elever, av voksne på skolen eller digitalt. Fra disse tallene lages det en totalandel for elever som har blitt mobbet på en eller flere av disse måtene.

Figur 21 Mobbing i skolen. Andelen elever som har opplevd mobbing de siste månedene. Tall for vg1 Rogaland og vg1 nasjonalt. Kilde: Utdanningsdirektoratet.

Figur 21 viser at færre elever oppgir at de mobbes i Rogaland enn i landet som helhet innen alle kategorier.

I Rogaland gjennomføres elevundersøkelsen på alle trinn og figur 22 viser utviklingen i mobbetall for alle trinn over år. Vi ser at det totale omfanget av mobbing er nær halvert i perioden 2017/18 (4,2) til 2021/22 (2,3). Det har vært en reduksjon av alle typer mobbing.

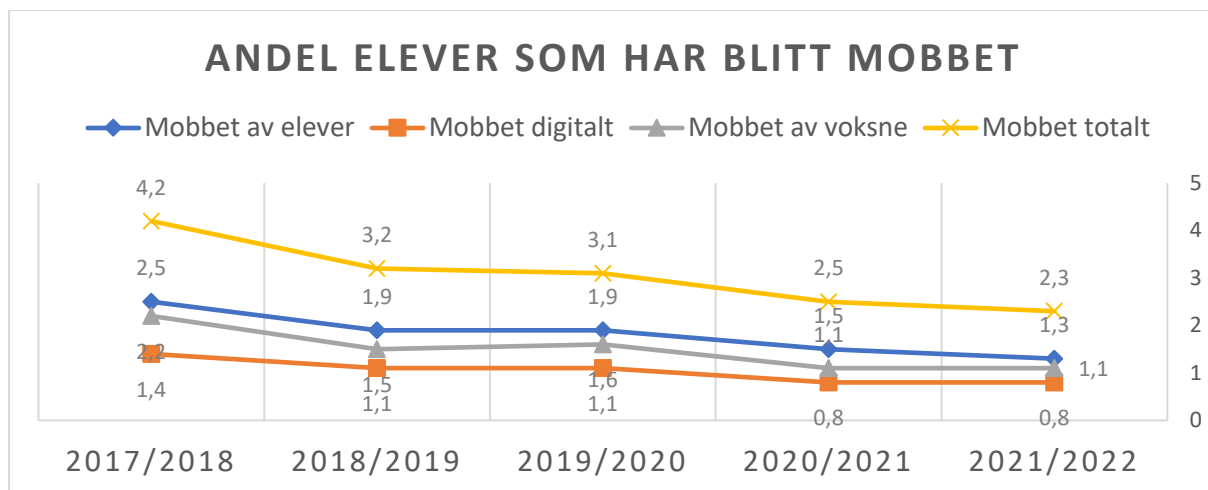

Fig 22: Andelen som har blitt mobbet i de ulike kategoriene for skoleårene 2017/18-2021/22. Kilde: Udir

Andelen læringer som har opplevd mobbing på arbeidsplassen er 2,9 prosent, og har gått ned fra 2020 og er lavere enn gjennomsnittet i landet (3,6 prosent). Restaurant og matfag har en høyere andel som har opplevd mobbing (5,4 prosent), mens elektro ligger lavest med 1,4 prosent (ikke vist i tabellen).

Er du blitt mobbet på arbeidsplassen de siste månedene?			
	Ikke i det hele tatt	En sjelden gang	2-3 ganger i måneden eller oftere
Rogaland	86,2	10,8	2,9
Landet	85	11,4	3,6

Fig 23: Andelen læringer som opplever mobbing på arbeidsplassen. Kilde: Qlik sense

Statistikk fra statsforvalteren

Hvis elever opplever at skolen ikke gjør nok for at de skal ha det trygt og godt på skolen, kan de melde saken til statsforvalteren, som undersøker om skolen har gjort det den skal. Høsten 2021 ble det meldt inn 53 saker til statsforvalteren, og våren 2022 ble det meldt inn 104 saker, altså 157 samlet skoleåret 2021/22. Nær alle sakene gjelder elever i grunnskolen. To av disse gjaldt saker i offentlig videregående skole. Klager fikk medhold i begge sakene.

Når andelen klager til statsforvalteren er lavt, viser det at skolene har gode rutiner for å håndtere mobbesaker. Men det lave tallet er ikke en indikator på det totale antall mobbesaker. Det sikreste målet på det finner vi i elev og lærlingundersøkelsen som omtalt over

.

UngData

Ungdataundersøkelsen 2022 viser at 88 prosent av elevene på Vg1 og Vg2 svarer at de trives på skolen og 85 prosent svarer at lærerne deres bryr seg om dem. Likevel svarer 69 prosent at de kjeder seg på skolen. Dette er en økning på tre prosentpoeng fra undersøkelsen i 2019 og en økning på 13 prosentpoeng fra undersøkelsen i 2016. Andelen elever som rapporterer om både svært lavt selvbilde, dårlig mestring og psykisk helse er lav, omtrent fire prosent av elevene, men jenter er overrepresentert i denne gruppen/dette utvalget.

Både skoler og folkevalgte har fått egen gjennomgang av resultater fra undersøkelsen.

Tiltak for læringsmiljø

Mange bidrar til at elever og lærlinger skal få et trygt og stimulerende læringsmiljø. Lærere, miljøpersonale og ledere, og også renholdere og kantinepersonale har en viktig funksjon. Vi er nå inne i tredje året med gratis skolefrokost, og kantina har vist seg å være et miljøskapende sted langt ut over det å bli mett.

Under beskrives noen av mange tiltak for å sikre trivsel og læring.

Hybelboere

Skolene som har hybelboere, kartlegger og følger disse opp på forskjellige måter. Stikkord her er kontaktlæresamtaler, matvaner og viktigheten av et sosialt nettverk. Det er ikke rapportert at hybelboere hadde flere utfordringer enn andre elever under pandemien.

Det er distriktskolene som har flest hybelboere, selv om også byskolene har hybelboere. Skolene kartlegger hybelboere om høsten og har ulike tiltak for å støtte dem. Under nevnes de viktigste uten å regne opp hver enkelt skole.

- Sosialrådgivere følger opp hybelboerne med flere samtaler i året. Hovedtemaer for samtalen er elevens sosiale nettverk, økonomi og matvaner. Ved behov iverksettes det tiltak i samråd med eleven og eventuelt foresatte.
- Kontaktlærere registrerer hybelboere i egen klasse, og følger opp eventuelt fravær. Ved bekymring meldes fra til ledelsen og sosialrådgiver.
- Samling der det blir servert mat for å ha en samtale om hva skolen kan tilby elever som bor på hybel og hva de tenker og har behov for.
- Kurs i matlaging og personlig økonomi. Tilbud om overskuddsmat fra kantinen.
- Tiltak som byvandring, treningskvelder, buss til skianlegg osv.

Skoleprogram

Noen skoler bruker skoleprogrammet «VIP - Snakk om det», et program utviklet for å styrke elevenes psykiske helse. PPT ser en liten nedgang i bruken. Det kan skyldes restriksjoner for felles møter under korona. I tillegg til en time med klassebesøk fra helsepersonell, har noen skoler valgt å kombinere dette med en time om rusforebygging ved skolens «Kjentmann». Samtidig sees en økning av antall skoler som bruker «Tankevirus», et opplegg som gir elevene verktøy for å utfordre negative tanker. Flere skoler markerer også verdensdagen for psykisk helse, eller gjennomfører andre forebyggende tiltak som VIP makkerskap, som er et element i VIP. Gjennom disse typene program får elevene verktøy som setter dem bedre i stand til å håndtere utfordringer som de møter. Programmene legger vekt på å normalisere ulike plager og følelser som hører med til ungdomstida.

Skoleresept

SkoleResept er en del av en poliklinisk enhet i Avdeling unge voksne og flyktninger, AUVF i psykisk helsevern ved Stavanger Universitetssjukehus. SkoleResept bruker

metoden fra Individuell Jobbstøtte (IPS) for å forebygge skolefravær. Målgruppen er unge med høy risiko for å utvikle psykose og som har falt ut av eller står i fare for å falle ut av skole eller utdanning.

Fra 2019 har Godalen vgs og Bergeland vgs vært prosjektskoler. På andre skoler har SkoleResept vært representert i forbindelse med enkeltsaker.

Gruppeveiledning, PPT

Skoleåret 2021/2022 startet PPT veiledningsgruppe for åtte rådgivere ved sju ulike skoler. Fokus var på å gi kollegastøtte, samt reflektere over egen og andres praksis. Gruppa ble positivt evaluert av samtlige. Rådgiverne synes dette var et etterlenget tilbud som flere burde få. Det ble gode faglige diskusjoner, og rådgiverne rapporterte om økt trygghet i rådgiverrollen. Samtlige ønsket en videreføring av gruppa, og dette skoleåret fortsetter denne gruppa å møtes på de forskjellige skolene på egenhånd, med mulighet for besøk av veilederne fra PPT ved behov. Flere av rådgiverne har vært på besøk i hverandre sine sosialpedagogiske team for å hente inspirasjon til egen skole. PPT starter ny rådgivergruppe denne høsten, med plass til 8 nye skoler.

Kurs i skolemestring

Psykologer i PPT har utviklet gruppetilbudet «Skolemestring» med fokus på skolerelatert angst, da mange elever med slik problematikk blir henvist. 10 elever fikk delta i en slik gruppe våren 2022. Elevene rapporterer om bedring i skolefungering etter gjennomført kurs. Høsten 2022 er det planlagt to skolemestringskurs, et i Stavanger og et på Jæren.

Windjammer

Skoleåret 2020-21 innledet OT-Rogaland et samarbeid med stiftelsen Christian Radich og Windjammer. Dette er et livsmestringsprogram som går over 40 dager for unge i alderen 16-25 år. Målsetningen er tilbakeføring til videregående opplæring. I løpet av skoleåret 2021/2022 deltok 14 ungdommer. Flere av deltakerne ønsker nå å fortsette videregående opplæring, og de har fått verdifulle erfaringer og profesjonell oppfølging.

Skolenærværtiltak

Rogaland er med i prosjektet Skolenærvær med to skoler. Skoleåret 2021/22 har PPT hatt ansatt en person i 100% stilling til prosjektet. Skolene skal være rigget for å kunne sette inn tidlig innsats til de elevene som trenger å styrke skolenærværet, slik at flere ungdommer fullfører opplæringen.

Arbeidet medfører oppfølging av enkeltelever som har bekymringsfullt fravær. PPT-rådgiver er til stede to dager i uken per skole. Arbeidet med tilrettelegging for skolenærvær skjer i tett samarbeid med lærere, rådgivere og skolens ledelse. Arbeidet innebærer observasjoner, samtaler og oppfølging med enkelt elever, tiltak på klassemiljø og veiledning i lærer-elev relasjon.

Autismenettverk

Våren 2022 har to skoler deltatt i en veiledningsgruppe i regi av Statped og PPT. Hensikten er at skolene skal få veiledning og økt kompetanse i forhold til ulike tilretteleggingstiltak som kan være til hjelp for elever med diagnoser innen

autismespekteret. Målgruppen er lærere i ordinære klasser eller i grunnkompetanseklasser. Det er ennå for tidlig å si noe om resultatet av veiledningen.

Prosjekt gjennomføring (økt sosialrådgiver ressurs)

Fylkesutvalget vedtok i august 2021 (PS 140/2021) å videreføre ressurser til styrking av psykisk helse i skolene. Seks utvalgte skoler er tildelt økt sosialrådgiverressurs for å jobbe for økt andel elever som fullfører videregående opplæring.

«Prosjekt gjennomføring» har jobbet målbevisst med tiltak for å fremme trivsel og tilhørighet og tilrettelegge for en inkluderende skole som rommer mangfoldet av enkeltmennesker. Holdningsarbeid knyttet til inkludering, dialog og respekt for ulike verdisyn har vært vektlagt.

Opplæringsloven kapittel 9 slår fast at alle skal ha et trygt og godt skolemiljø, det er nulltoleranse på opplæringsarenaene for mobbing, vold og trakassering. Koder og symboler for hatefulle ytringer eller oppfordring til trakassering, ekskludering og voldelig ekstremisme er mindre kjent, Prosjekt Gjennomføring har jobbet med dette, for å kunne fange opp og slå ned på symbolkommunikasjon som bryter med opplæringsloven.

Rogaland fylkeskommune har vedtatt «Handlingsplan mot diskriminering av elever, lærlinger og lære kandidater som bryter med normer for kjønn og seksualitet». Prosjekt Gjennomføring har jobbet med handlingsplanen. Det er iverksatt tiltak for å fremme trivsel, tilhørighet og inkluderende opplæringsarenaer for alle.

Laget rundt lærlingen

Det er lagt ned en betydelig innsats for å styrke «laget» rundt lærlinger og lære kandidater. Dette beskrives i egen sak til opplæringsutvalget i november 2022. Ressurs til lære plasskoordinator på skolene, styrkingen av vg3 fagopplæringen i skole, etablering av et felles nettverk for alle som jobber med overgangen mellom skole og opplæring i bedrift, muligheten for lære bedrifter å søke om ekstra midler til lærlinger og lære kandidater som har behov for ekstra oppfølging, er de viktigste tiltakene. Sammen med den økte satsingen på opplæring av instruktører utgjør dette et styrket nettverk for lærlinger og lære kandidater som møter faglige eller psykososiale utfordringer.

OT

Oppfølgingstjenesten (OT) følger opp ungdom med rett til videregående opplæring som ikke søker, takker nei til eller slutter i videregående opplæring. Ungdommene får tilbud om opplæring, arbeid eller andre tiltak som på sikt kan gi mulighet for kompetansefremmende opplæring. De siste årene har vi avdekket at flere av ungdommene har komplekse utfordringer som krever større grad av tverrfaglig samarbeid og skreddersøm. OT har ansvar for å koordinere og samordne den tverrfaglige innsatsen.

Skoleåret 2021-2022 ble 5519 ungdommer meldt til OT, og alle ble kontaktet og kartlagt. Dette er 97 flere ungdommer enn foregående år. Rogaland har allerede økt sin målgruppe til å omfatte ungdommer i alderen 16-24 år, gruppen for 22-24 år utgjorde 1600 ungdommer for skoleåret 2021-22. Etter OTs kartlegging sjekkes en del av ungdommene ut av målgruppen.

På nasjonalt nivå viser det seg at 2 av 5 (41 prosent) er kommet i gang med opplæring, arbeid eller andre kompetasefremmende tiltak etter å ha vært i kontakt med OT. I Rogaland er det tallet 48 prosent.

Når det gjelder ungdom i *ukjent aktivitet*, er andelen svært lavt i Rogaland med 1 prosent.

OT Rogaland har sammen med NAV Rogaland utviklet samarbeidsrutiner for tettere oppfølging og veiledning av felles ungdommer i felles målgruppe. Antallet ungdommer i denne gruppen er nå 772, tallet er redusert noe fra foregående år – men er fortsatt høyt.

4. Veien videre

Kvalitetsutvikling i skolen handler om å bruke tilgjengelige analyser for å finne forbedringsområder. Men det handler også om å forberede seg på hva framtida bringer av nasjonale føringer. Vi er midt i innføringen av fagfornyelsen. Fullføringsreformen innføres først 2024, men mange av de foreslåtte tiltakene i denne innføres allerede.

Kvalitetsutvikling

Samlet sett har vi et godt kunnskapsgrunnlag om hva som er bra og hva som kan forbedres. Det mest nærliggende området er å vende tilbake til en normal skolehverdag og snu foregående års negative trend på antall skolesluttere for å øke skoleårsgjennomføringen.

Det videre utviklingsarbeidet vil foregå i skoler, lærebedrifter og administrasjonen, og krever utstrakt samarbeid og nytenkning for å sikre en enda bedre videregående opplæring. I forslaget til statsbudsjett er det lagt inn forslag om øremerkede midler til å realisere fullføringsreformen, og vi vil framover utforme planer for arbeidet.

I tillegg er vi i gang med en betydelig endring når det gjelder opplæringstilbudet til elever på tilrettelagt opplæring.

Fagfornyelsen

Fagfornyelsen består av ny overordnet del, samt nye læreplaner i fag. Skoleåret 2021/2022 ble nye læreplaner på Vg2 nivå tatt i bruk. Dette skoleåret er første år med nye læreplaner i alle fag på alle trinn.

Flere fag er blitt mer praktiske og utforskende i de nye læreplanene. Elevene får et bedre grunnlag for å reflektere, være kritiske, skapende, utforskende og kreative. De nye læreplanene innebærer et verdiløft i skolen.

Strukturen i opplæringstilbudet endres også. Høsten 2020 fikk vi tre nye utdanningsprogram på yrkesfag. De følges opp med nye programområder på Vg2 i 2021 og på Vg3 høsten 2022.

Fagfornyelsen gir føringer for ny vurderingspraksis som en viktig del av opplæringen. Gjennom arbeid med satsingsområdet *Vektlegge en aktiv elev- og lærlingrolle* ønsker vi å gi elever og lærlinger øvelse i å reflektere over egen læring slik at de kan forstå sine egne læringsprosesser og kan tilegne seg kunnskap på selvstendig vis. Dette betyr at det er viktig å utvikle en felles forståelse for hvorfor man gir vurdering, og at underveisvurdering skal være dialog om mestring, utvikling og videre læring. Å gi elevene øvelse i egenvurdering og refleksjon som en del av underveisvurderingen, kan fremme lærelyst, læring og faglig utvikling.

Fagnettverkene vil være sentrale ved innføring av nytt læreplanverk der elevens læring og utvikling skal stå i sentrum. Fagnettverkene har ansvar for kompetansetiltak (etterutdanning) i egne fag. Utgangspunktet for arbeidet er de fylkeskommunale satsingsområdene. Arbeid i fagnettverk er en viktig arena for erfaringsdeling på tvers av skoler.

Nye læreplaner med nytt innhold, ny struktur og nye læremidler krever ekstra innsats. Lærerorganisasjonene har fått tilbakemeldinger om at det har vært utfordrende å ta i bruk nye læreplaner i koronaperioden. Målet er at normal skolehverdag nå skal gi rom for å gjennomføre denne viktige fornyelsen av videregående opplæring.

Lærerkompetanse

To grep står sentralt for å nå Rogalandsskolens mål: profesjonsutvikling og kompetansebygging. Profesjonsutvikling handler om å utvikle god felles praksis og samarbeide bedre om elever og undervisning. Kompetansebygging handler om å styrke elevenes motivasjon og læring ved å øke lærernes kompetanse gjennom etter- og videreutdanning.

Skolebasert etterutdanning

I sammenheng med fagfornyelsen og tilskuddsordningene for lokal kompetanseutvikling⁵ fikk fylkeskommunene handlingsrom til å definere egne mål for etterutdanning som kompetanseutvikling, eget innhold i tiltak og tid til utprøving. Tolv skoler har utviklingsarbeid knyttet til temaene «Læringsfremmende relasjoner, elevmedvirkning og vurdering» og «Flerkulturell skole». Noen av yrkesfagskolene er i samarbeid med OsloMet om å utvikle vurderingspraksis gjennom observasjon av arbeid og veiledning i helhetlige arbeidsprosesser. Målsettingen er å videreføre dette arbeidet til opplæring i bedrift og til prøvenemndene i Rogaland som også omfattes av dette arbeidet.

Videreutdanning

«Lærerløftet - på lag for kunnskapsskolen»⁶ beskriver den nasjonale satsingen på videreutdanning i kunnskapsskolen. Målsettingene er faglig sterke lærere, læring og lagbygging, flere karriereveier for lærere og en mer attraktiv lærerutdanning. Målsettingene skal nås med to nasjonale strategier; Kompetanse for kvalitet - strategi for videreutdanning for lærere og skoleledere⁷ og Yrkesfaglærerløftet⁸.

Fra og med 2014 og til i dag har 1397 lærere fått finansiert videreutdanning gjennom Kompetanse for kvalitet. Gjennom Yrkesfaglærerløftet som gir støtte til videreutdanning for yrkesfaglærere, har 202 yrkesfaglærere tatt videreutdanning fra 2019 fram til inneværende studieår.

Skoleeiere, skoleledere og lærere må sammen sørge for at skolens praksis er i samsvar med hele læreplanverket.⁹ I Rogaland har vi over tid satset mye på å utvikle et godt læringsmiljø for elevene. «Klasseledelse og læringsfremmende relasjoner i skolen» ble etablert som et studium ved Universitetet i Stavanger i samarbeid med

⁵ Udir (2019) Hentet fra: [Tilskuddsordning for lokal kompetanseutvikling i barnehage og grunnopplæring \(udir.no\)](https://www.udir.no/tilskuddsordning-for-lokal-kompetanseutvikling-i-barnehage-og-grunnoppl%C3%A6ring);

[Tilskuddsordning for kompetanseutvikling i fag- og yrkesopplæring \(udir.no\)](https://www.udir.no/tilskuddsordning-for-kompetanseutvikling-i-fag-og-yrkesoppl%C3%A6ring)

⁶ Regjeringen (2014) Lærerløftet. På lag for kunnskapsskolen. Hentet fra: [kd_strategiskole_web.pdf \(regjeringen.no\)](https://www.regjeringen.no/ld_strategiskole_web.pdf)

⁷ Regjeringen (2015) Kompetanse for kvalitet. Strategi for videreutdanning av lærere og skoleledere frem mot 2025. Hentet fra: [kd_kompetanse-for-kvalitet_web.pdf \(regjeringen.no\)](https://www.regjeringen.no/ld_kompetanse-for-kvalitet_web.pdf)

⁸ Regjeringen (2015) Yrkesfaglærerløftet. Strategi for fremtidens fagarbeidere. Hentet fra: [kd_yrkesfaglarerloftet_web_01.10.pdf \(regjeringen.no\)](https://www.regjeringen.no/ld_yrkesfaglarerloftet_web_01.10.pdf)

⁹ Overordnet del kap. 3.5

opplæringsavdelingen i 2018. Målsettingen er at lærere skal kunne skape et læringsmiljø som fremmer sosial inkludering, elevenes opplevelse av mestring og god psykisk helse. Siden 2018/2019 har vel 100 lærere fullført studiet som gir 30 studiepoeng.

Videreutdanningstilbudene er sammen med det kollektive etterutdanningen i skolene viktige tiltak i arbeidet med å sørge for at skolene har den riktige kompetansen i innføringen av kunnskapsløftet og som forberedelse til fullføringsreformen. Gjennom å gi skolene denne muligheten til faglig utvikling styrker vi arbeidet med at elevene får opplæring i tråd med gjeldene læreplanverk og at skolene til enhver tid har riktig kompetanse.

Formell kvalifisering

Fra og med 2015 har 283 ansatte som mangler godkjent lærerutdanning fått muligheten til å ta Praktisk-pedagogisk utdanning eller Yrkesfaglærerutdanning gjennom å få tildelt utdanningsstipend. Stipendordningen er et viktig verktøy som gir yrkesfagsskolene muligheten til å rekruttere godt kvalifiserte lærere ved at kompetente fagpersoner som blir ansatt i undervisningsstillinger uten godkjent lærerutdanning, tar Yrkesfaglærerutdanning eller PPU-Y..

Satsing på inkludering og tilpasset opplæring

En relativ høy andel av opplæringstilbudet til elever med svake faglige forutsetninger blir gitt i egne grupper i de videregående skolene.¹⁰ Dette viser en studie som ble gjennomført på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet. Studien avdekket konflikt mellom idealer og praksis i spesialundervisningen. Det ble observert konsentrasjon av elever med spesialundervisning på noen skoler og utstrakt bruk av egne klasser med redusert elevtall. Samtidig sier sentrale styringssignaler at flest mulig elever skal få spesialundervisning inne i ordinære klasser og at volumet på spesialundervisningen bør reduseres.

Studien viste til at Rogaland fylkeskommune er et av fylkene med høyest andel elever i segregerte tilbud. 2,7 prosent av elevene i videregående opplæring i Rogaland har vedtak om spesialundervisning. 89 prosent av disse elevene gikk i segregerte opplæringstilbud. Dette er ikke i samsvar med nasjonale føringer om inkluderende og tilpasset opplæring.

Rogaland fylkeskommune vil derfor med prosjektet «Inkludering og tilpasset opplæring» legge til rette for at alle elever skal få et godt tilpasset og inkluderende tilbud og at alle elever skal få muligheten til utvikling, mestring, læring og trivsel – uavhengig av sine utfordringer.

Undervisning som er inkluderende og tilpasset er essensielt for de som trenger ekstra pedagogisk hjelp og støtte, samtidig som det blir et gode for alle. I Meld. St. nr. 6 (2019-2020) pekes det på at mange elever får hjelp for sent og møtes med for lave forventninger med den følge at de lærer mindre enn de kunne ha gjort med et bedre tilrettelagt opplæringstilbud. Fylkeskommunen må derfor se det

¹⁰ Markussen, E. TC. Carlsten, JB Grøgaard og J. Smedsrud: «...respekten for forskjelligheten ...» En studie av spesialundervisning i videregående opplæring i Norge skoleåret 2018 -2019. NIFU-rapport 2019-12 <https://www.nifu.no/publications/1744729/>

allmennpedagogiske og spesialpedagogiske tilbudet i sammenheng ved at flere elever knyttes tettere opp mot fellesskapet i skolen, samt at en legger vekt på at all opplæring preges av at den er tilpasset den enkelte elev.

I den nye Opplæringsloven vil kravet om pedagogisk utdanning bli presisert i egen bestemmelse, fordi kunnskapsgrunnlaget viser at det i for stor grad brukes ansatte uten tilstrekkelig pedagogisk og faglig kompetanse til å gjennomføre spesialundervisning. Det åpnes for unntak for dette kravet, men det stilles krav om høyskole- og universitetsutdanning, til elevenes beste. Kompetansekravet medfører at en må kartlegge skolenes behov for kompetanse, for deretter å planlegge hvordan dette kompetanseløftet skal skje.

Fullføringsreformen

Rammene for videregående opplæring er i kontinuerlig utvikling. [Fullføringsreformen](#), vedtatt i Stortinget i juni 2021, vil gi nye og endrede rettigheter som utvidet rett til videregående opplæring og et mer fleksibelt skoleår. Det vil få betydning for framtidig dimensjonering av opplæringstilbud og skolebygg. De viktigste endringene trer i kraft når ny opplæringslov innføres i 2024. Flere av tiltakene er likevel finansiert av øremerkede tilskuddsmidler, og er derfor i oppstart allerede.

Regjeringen ønsker ikke bare at flere gjennomfører videregående, men at elevene og lærlingene skal bli kvalifisert til arbeid og videre studier gjennom å gå i videregående opplæring. [En videregående opplæring hvor elevene fullfører og kvalifiseres - regjeringen.no](#)

Fullføringsreformen er den viktigste fornyelsen av videregående opplæring på flere tiår. Fylkeskommunen får en enda viktigere rolle i å fornye og utvikle kompetansen i hele befolkningen. Mye av innsatsen på skoleutvikling vil handle om å være godt forberedt til reformen.

Vedlegg

Inntakskarakter pr skole

	Antall elever				Grunnskolepoeng 2021/22			
	Totalt	PB	SF	YF	Totalt	PB	SF	YF
Totalt	15 566	941	8 405	6 220	42,6	38,0	46,7	37,5
Bergeland	472	-	177	295	37,4	-	39,5	36,1
Bryne	1 501	148	696	657	41,2	39,7	45,0	37,3
Dalane	571	29	213	329	40,8	43,3	46,0	37,0
Gand	975	225	-	750	38,5	37,3	-	38,8
Godalen	588	98	-	490	31,7	32,6	-	31,5
Haugaland	724	88	70	566	36,9	37,1	42,5	36,2
Hetland	566	-	566	-	46,0	-	46,0	-
Jåttå	777	59	171	547	41,6	41,6	44,8	40,6
Karmsund	529	41	-	488	39,1	39,3	-	39,1
Kopervik	359	53	306	-	43,8	36,5	45,1	-
Randaberg	720	87	296	337	37,9	38,6	40,9	35,1
Sandnes	986	-	986	-	48,5	-	48,5	-
Sauda	339	13	168	158	43,8	47,4	47,9	39,0
Skeisvang	584	-	584	-	48,7	-	48,7	-
Sola	645	-	431	214	39,9	-	41,1	37,3
St Svithun	885	-	885	-	48,6	-	48,6	-
St. Olav videregående skole	839	-	839	-	50,4	-	50,4	-
Stavanger katedralskole	542	-	542	-	50,2	-	50,2	-
SOTS	112	-	-	112	40,5	-	-	40,5
Strand	577	-	286	291	41,0	-	45,6	36,2
Vardafjell	454	25	429	-	45,7	37,7	46,1	-
Vågen	732	-	581	151	43,9	-	45,2	38,4
Øksnevad	324	24	-	300	38,9	34,6	-	39,3
Ølen	277	29	120	128	43,5	42,5	47,8	39,6
Åkrehamn	396	-	-	396	37,7	-	-	37,7

Skoleårsfullføring

Tabell: Andel blant ordinærelever som har fullført og bestått skoleåret 2021/22 totalt og etter utdanningsretning (Pb=påbygg, ST= studieforbereidende, YF= yrkesfag)

	Elevgrunnlag 2021/22				Andel fullført og bestått 2021/22			
Utdanningstype	Totalt	PB	SF	YF	Totalt	PB	SF	YF
Skole								
Totalt	15 560	941	8 401	6 218	87,3%	77,6%	89,9%	85,1%
Bergeland	472	-	177	295	78,2%	-	69,5%	83,4%
Bryne	1 501	148	696	657	87,1%	85,1%	84,2%	90,6%
Dalane	569	29	212	328	86,8%	96,6%	92,0%	82,6%
Gand	975	225	-	750	79,5%	71,1%	-	82,0%
Godalen	588	98	-	490	64,5%	63,3%	-	64,7%
Haugaland	723	88	70	565	86,4%	83,0%	80,0%	87,8%
Hetland	566	-	566	-	91,7%	-	91,7%	-
Jåttå	777	59	171	547	91,2%	93,2%	91,2%	91,0%
Karmsund	529	41	-	488	91,7%	85,4%	-	92,2%
Kopervik	359	53	306	-	85,2%	81,1%	85,9%	-
Randaberg	720	87	296	337	77,4%	81,6%	73,3%	79,8%
Sandnes	986	-	986	-	94,3%	-	94,3%	-
Sauda	339	13	168	158	94,7%	100,0%	95,8%	93,0%
Skeisvang	583	-	583	-	93,8%	-	93,8%	-
Sola	645	-	431	214	81,9%	-	83,1%	79,4%
St Svithun	885	-	885	-	95,5%	-	95,5%	-
St. Olav videregående skole	839	-	839	-	98,3%	-	98,3%	-
Stavanger katedralskole	542	-	542	-	95,4%	-	95,4%	-
SOTS	112	-	-	112	94,6%	-	-	94,6%
Strand	577	-	286	291	91,7%	-	94,1%	89,3%
Vardafjell	452	25	427	-	86,5%	64,0%	87,8%	-
Vågen	732	-	581	151	83,7%	-	84,2%	82,1%
Øksnevad	324	24	-	300	87,7%	70,8%	-	89,0%
Ølen	277	29	120	128	96,0%	96,6%	99,2%	93,0%
Åkrehamn	396	-	-	396	86,1%	-	-	86,1%

Elevundersøkelsen 2021/22

Resultater fra elevundersøkelsen på Vg1 skoleåret 2021/2022. Utvalgte indikatorer av Udir. Alle utdanningsprogram. Kilde: Udir

Enhet	Støtte fra lærerne	Vurdering for læring	Læringskultur	Mestring	Elevdemokrati og medvirkning
Rogaland fylkeskommune	4,2	3,6	4,1	4,0	3,7
Bergeland videregående skole	4,1	3,5	3,9	3,7	3,6
Bryne videregående skule	4,1	3,6	4,0	4,0	3,6
Dalane videregående skole	4,1	3,6	4,0	4,0	3,6
Gand videregående skole	4,1	3,5	4,0	3,9	3,6

Godalen videregående skole	4,2	3,7	3,9	3,9	3,6
Haugaland videregående skole	4,3	3,8	3,9	4,0	3,8
Hetland videregående skole	4,1	3,3	4,0	3,9	3,2
Hollenderhaugen skolesenter	4,8	4,2	4,7	4,3	4,4
Jåttå videregående skole	4,2	3,6	4,1	4,0	3,8
Karmsund videregående skole	4,3	3,9	4,0	4,0	3,7
Kopervik videregående skole	4,2	3,2	4,2	4,0	3,4
Møllehagen skolesenter Grunnskole og videregående skole	4,4	3,5	4,4	3,5	3,1
Randaberg videregående skole	4,2	3,7	4,1	4,1	3,7
Sandnes videregående skole	4,1	3,3	4,0	3,9	3,5
Sauda videregående skule	4,2	3,4	4,1	3,9	3,4
Skeisvang videregående skole	4,2	3,3	4,3	4,0	3,7
Sola videregående skole	4,2	3,7	3,9	4,0	3,8
St Svithun videregående skole	4,2	3,5	4,2	4,1	3,6
St. Olav videregående skole (Rogaland)	4,1	3,3	4,3	3,9	3,5
Stavanger katedralskole	4,3	3,5	4,3	4,0	3,7
Stavanger Offshore Tekniske skole	4,6	3,9	4,3	4,0	3,8
Strand videregående skole	4,5	3,9	4,1	4,1	4,1
Vardafjell videregående skole	4,3	3,5	4,1	4,1	3,5
Vågen videregående skole	4,0	3,2	3,8	3,8	3,4
Øksnevad videregående skole	4,4	3,6	4,4	4,0	4,1
Ølen videregående skule	4,4	3,8	4,4	4,1	4,0
Åkrehamn videregående skole	4,4	3,9	4,1	4,1	3,9

Rogaland fylkeskommune (EIER), VGO, Elevundersøkelsen, Offentlig , Vg1, Begge kjønn, Alle utdanningstyper, Alle utdanningsprogram

Grunnskolepoeng

Avgangselever grunnskolen skoleåret 2021/2022 etter fordeling grunnskolepoeng.
Bostedskommune. Kilde: SSB

	Antall	Mangler grunnskole- poeng	10-29	30-39	40-49	50 poeng eller flere
Rogaland	6396	6,3	5,1	25,9	43	19,8
Eigersund	189	7,4	3,7	27,5	46	15,3
Stavanger	1775	7,9	4,5	22,9	42,2	22,5
Haugesund	451	4	6,2	25,1	44,3	20,4
Sandnes	1085	8	4	25,2	42,4	20,5

Sokndal	48	:	:	37,5	35,4	18,8
Lund	50	:	:	38	36	18
Bjerkreim	45	-	15,6	22,2	44,4	17,8
Hå	264	3,4	5,3	33,7	39,4	18,2
Klepp	313	5,1	6,7	31,3	39,6	17,3
Time	243	4,1	6,2	30,5	42,8	16,5
Gjesdal	171	3,5	5,8	25,7	46,8	18,1
Sola	373	7,8	2,9	18,2	49,6	21,4
Randaberg	170	4,1	4,1	23,5	48,8	19,4
Strand	185	5,4	4,9	30,8	43,8	15,1
Hjelmeland	34	:	:	23,5	41,2	29,4
Suldal	50	:	:	26	48	14
Sauda	50	6	-	16	60	18
Kvitsøy	:	:	:	:	:	:
Bokn	13	-	-	38,5	38,5	23,1
Tysvær	177	2,3	5,6	29,9	41,2	20,9
Karmøy	602	6	7,6	30,2	39,5	16,6
Utsira	:	:	:	:	:	:
Vindafjord	102	2,9	8,8	23,5	48	16,7

Gjennomføring etter 5/6 år pr kommune

Gjennomføring i videregående opplæring i løpet av 5/6 år, etter todelt utdanningsprogram og bostedskommune¹¹ ved 16 års alder. 2015-kullet. Kilde: SSB

Gjennomføring i løpet av fem/seks år TOTALT						
	Antall	Fullført og bestått	Fullført grunnkompetanse	Fortsatt i vgo	Gjennomført vg3/ fagprøve ikke bestått	Sluttet underveis
Rogaland	6 137	83,3	3,3	3,2	3,6	6,6
Eigersund	210	83,8	2,4	3,8	3,8	6,2
Sandnes	954	81,0	4,1	3,1	3,6	8,2

¹¹ Merk at andelen som har fullført og bestått i Rogaland totalt er høyere når bostedskommune er måleenhet enn når skolefylke brukes i kapittel 2.

Stavanger	1 521	83,0		3,0	3,1	4,4	6,6
Haugesund	459	79,3		4,4	4,1	3,7	8,5
Sokndal	36	63,9		11,1	5,6	5,6	13,9
Lund	47	83,0		6,4	-	6,4	4,3
Bjerkreim	41	80,5		7,3	2,4	4,9	4,9
Hå	233	83,7		3,0	3,0	3,0	7,3
Klepp	278	84,6		2,5	3,2	4,3	5,4
Time	268	89,9		3,7	2,2	0,7	3,4
Gjesdal	178	80,9		4,5	3,4	3,9	7,3
Sola	332	84,6		2,1	3,3	3,6	6,3
Randaberg	158	82,9		3,2	5,7	2,5	5,7
Forsand	15	86,6	-		-	13,3	-
Strand	202	83,7		5,4	3,0	1,5	6,4
Hjelmeland	39	76,9		2,6	5,1	7,7	7,7
Suldal	44	88,6	-		4,5	2,3	4,5
Sauda	72	87,5		2,8	4,2	1,4	4,2
Finnøy	39	84,7		2,6	2,6	2,6	7,7
Rennesøy	64	86,0	-		3,1	3,1	7,8
Bokn	16	93,8	-		-	-	6,3
Tysvær	173	83,8		1,2	2,3	4,6	8,1
Karmøy	619	85,4		2,9	2,7	3,4	5,5
Vindafjord	129	90,7		2,3	3,1	0,8	3,1

**Gjennomføring i løpet av fem/seks år STUDIEFORBEREDENDE
UTDANNINGSPROGRAM**

	Antall	Fullført og bestått	Fullført grunn- kompetanse	Fortsatt i vgo	Gjennom- ført vg3/ fagprøve ikke bestått	Sluttet underveis
Rogaland	3 116	92,1	0,6	1,5	3,1	2,7
Eigersund	100	90,0	1,0	1,0	5,0	3,0
Sandnes	484	91,7	0,8	1,4	2,9	3,1
Stavanger	987	92,1	0,3	1,3	3,5	2,7
Haugesund	249	92,3	1,6	0,4	3,2	2,4
Sokndal	10	80,0	10,0	-	-	10,0
Lund	18	94,4	-	-	5,6	-
Bjerkreim	15	86,7	-	6,7	-	6,7
Hå	77	89,6	-	1,3	2,6	6,5
Klepp	110	96,4	-	-	3,6	-
Time	133	95,5	0,8	1,5	0,8	1,5
Gjesdal	71	88,7	-	4,2	5,6	1,4
Sola	199	90,4	0,5	2,0	3,0	4,0
Randaberg	74	90,5	-	6,8	1,4	1,4

Forsand	5	80,0	-	-	20,0	-
Strand	74	94,6	-	4,1	-	1,4
Hjelmeland	18	100,0	-	-	-	-
Suldal	21	95,2	-	-	-	4,8
Sauda	33	90,9	-	6,1	-	3,0
Finnøy	17	88,2	-	5,9	5,9	-
Rennesøy	29	86,2	-	-	3,4	10,3
Bokn	8	87,5	-	-	-	12,5
Tysvær	82	92,7	1,2	1,2	2,4	2,4
Karmøy	257	92,6	0,8	1,2	3,9	1,6
Vindafjord	43	95,4	-	-	-	4,7
Gjennomføring i løpet av fem/seks år YRKESFAGLIGE UTDANNINGSPROGRAM						
	Antall	Fullført og bestått	Fullført grunnkompetanse	Fortsatt i vgo	Gjennomført vg3/ fagprøve ikke bestått	Sluttet underveis
Rogaland	3 021	74,3	6,1	4,9	4,1	10,6
Eigersund	110	78,1	3,6	6,4	2,7	9,1
Sandnes	470	70,0	7,4	4,9	4,3	13,4
Stavanger	534	66,1	7,9	6,4	6,0	13,7
Haugesund	210	63,8	7,6	8,6	4,3	15,7
Sokndal	26	57,7	11,5	7,7	7,7	15,4
Lund	29	75,8	10,3	-	6,9	6,9
Bjerkreim	26	76,9	11,5	-	7,7	3,8
Hå	156	80,8	4,5	3,8	3,2	7,7
Klepp	168	76,8	4,2	5,4	4,8	8,9
Time	135	84,4	6,7	3,0	0,7	5,2
Gjesdal	107	75,7	7,5	2,8	2,8	11,2
Sola	133	75,9	4,5	5,3	4,5	9,8
Randaberg	84	76,2	6,0	4,8	3,6	9,5
Forsand	10	90,0	-	-	10,0	-
Strand	128	77,4	8,6	2,3	2,3	9,4
Hjelmeland	21	57,1	4,8	9,5	14,3	14,3
Suldal	23	82,6	-	8,7	4,3	4,3
Sauda	39	84,6	5,1	2,6	2,6	5,1
Finnøy	22	81,8	4,5	-	-	13,6
Rennesøy	35	85,7	-	5,7	2,9	5,7
Bokn	8	100,0	-	-	-	-
Tysvær	91	75,8	1,1	3,3	6,6	13,2
Karmøy	362	80,4	4,4	3,9	3,0	8,3
Vindafjord	86	88,4	3,5	4,7	1,2	2,3

Fullført og bestått videregående opplæring i løpet av 5, 6, 7, 8, 9 eller 10 år.
Bostedskommune ved 16 års alder. 2011-kullet. Kilde: SSB

	Antall	5 år	6 år	7 år	8 år	9 år	10 år
Rogaland	5 983	75,9	79,7	81,7	83,3	84,5	85,2
Eigersund	216	76,9	82,4	84,7	86,6	87,5	88,0
Sandnes	913	75,8	79,0	80,8	82,3	82,9	83,7
Stavanger	1 521	74,6	78,9	81,2	82,7	84,6	85,3
Haugesund	423	77,5	80,9	83,2	85,1	86,1	86,8
Sokndal	46	71,7	71,7	71,7	71,7	73,9	73,9
Lund	43	81,4	83,7	86,0	86,0	88,4	88,4
Bjerkreim	33	78,8	78,8	78,8	78,8	84,8	84,8
Hå	248	75,0	77,8	79,8	80,2	82,3	83,5
Klepp	274	69,0	74,8	76,3	78,5	79,2	79,9
Time	228	72,8	78,5	81,6	83,3	84,6	86,0
Gjesdal	162	72,8	77,2	78,4	80,2	81,5	83,3
Sola	325	80,6	85,2	87,7	88,9	89,8	90,2
Randaberg	164	71,3	73,8	76,2	79,3	81,7	81,7
Strand	162	73,5	75,9	77,8	79,6	80,2	80,2
Hjelmeland	43	74,4	76,7	81,4	88,4	88,4	88,4
Suldal	65	84,6	87,7	89,2	90,8	92,3	92,3
Sauda	61	78,7	85,2	86,9	90,2	90,2	91,8
Finnøy	47	80,9	85,1	87,2	87,2	87,2	87,2
Rennesøy	56	87,5	91,1	94,6	96,4	98,2	98,2
Tysvær	142	79,6	82,4	82,4	85,9	85,9	85,9
Karmøy	623	76,6	79,3	81,1	82,3	83,1	83,8
Vindafjord	141	87,2	90,1	90,1	90,8	90,8	91,5
Utsira, Bokn, Kvitsøy, Forsand	47	72,3	80,9	83,0	85,1	85,1	85,1